

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

*Elsa Brändström
och hennes tyska skyddslingar*

K R Ö N I K A

Väl mött mitt herrskap! Rikt det nya året
På stordåd blir och just som hon slog tolv
Nykomlingen satt första djärva spåret
på händelsernas tummelplats — Royal fick
golv.

I forna dar man i familjens sköte
det nya årets glada ankomst emottog.
Nu liksom alla dar man stämmer möte
vid hemmets nya härd: en köksspis på en
krog.

Ja sånt är nutidsskick i huvudstaden.
Jag hoppas gammal hävd än ej från lan-
det flytt.

Nu ska vi se vad som har stått i bladen
sen sist tillsammans vi studera' nytt.

Om en prinsessas giljare har flugit rykten
God save the Astrid för så mycket prat.
När gryr den tid mäntro då var prinsessa
tryggt en
sin hjärtesak får ordna som hon själv
vill ha't?

Vår statsminister damerna gjort glada,
Asklepios döttrar jubla utan gräns.
Först Greta Muhl och sedan doktor Ada!
Nu Sandler aldrig dör — som excellens.

I Skåne älskar man ej spritspioner
fast för Systemet man ej knysta törs.
Hr Hallner dock med kinder som pioner
av harm till kungs går med Hamburger
Börs.

Ännu en börs! Den kan minsann behövas
så tänker säkert vår regering glatt
så folket ej sitt sköna hopp berövas
på lämpligt stubbad, klippt och skuren kro-
noskatt.

Nyrén i Norrköping vill vi ska skriva
mer sirligt till kolleger, fjärran, när.
Det gillas högt. Hur glad skall man ej bli
när Kalle Kilboms ledare se ut så här:
»av ädlaste motiv blott högern ledes
och ni herr Ljunglund är en årans man

åt Wallenbergs geni man hjärtligt glädes
om man ock ej i samma läger står som
han.»

På Operan igen herr Offenbach regerar
kritikens starka röst dock inte harmset gnyr,
ty Blech är ej ett bläck, han inte alls
riskerar

att byta Hoffmans ut mot Ribens äventyr.
I vårt Konserthus säljer man Arnica
och andra blommor. Männe an det går?
Åhjo. Violblad eller notblad kvittar lika,
publiken dock till sist fiolerna består.

En man har velat gyckla med Justitia
och laga grogg i rådstugans gemak
men gumman tål ej alls fasoner vitsi'a
och tyckte att den groggen sakna' smak.
Och falska Engströmsbilder, listigt smidda
godtroget köpts, fast ful var krumelur'n.
Man tänkte väl: uppå, en bättre midda'
har Albert smort ihop den här figurn.
I Bomhus törstar man så tvänne gubbar
måst strupen raffel ge med ryslig träsprits
lut.

Medömkans tår gjut ut, o svensk, i dina
nubbar

och varning tag av deras fasansfulla slut.
När Lidingö blev stad saluten dåna'.

Nu drömmer varje by att den sån lycka gör.
Men är det ej bekvämare att låna
från Stockholm självt en storstads tillbehör?
Vi ha så mycket som oss blott betungar:
polis, bilterror, dunder, fylleri
skräll, bakgårdsos och rännstensungar
ta alltihop ifrån oss kära ni!

En dansk skall flyga ända bort till Tokio
och hälsa Mi-ka-don från Hamlets land.
Men tänk en sån malör om han sej vrok i å
och kravla dyblöt upp på Japans strand.
Än sen! Bansai till välkomst hälsa nog
japaner

ty Hamlet sa' ju själv att »tilltag djärvt

slår ofta bättre ut än djupa planer.»
Har nutidssvensk ej faders dådkraft ärft?
Är Nordenskiölds storvulnhet i graven
lagder,
flög hänförd handlings häg bort med
Andrée?

Om ej, statt upp du unga ätt till färska
bragder,
spänn du ock vingen, svensk, till odysse!
Förresten spörjs en dansk skall Stockholm
gästa.

När »Rosen blusser» Skaarup kommer hit
att med de smukke danske Piger fresta
i sin revy. Ack Skaarup varje bit
av rosens doft den ha vi fått tillförne
ty Rolf och herr Karl-Gerhard givit oss
bouquén.

Och konsten har ej rosor blott men törne
och-ej på Svenskan blott kan man bli bränd
på scen.

Av Langenskölds miljoner skall man nu
donera
att ägga Sveriges ungdoms nit för vårt
försvar.

O Wilhelm Tell, Leonidas med flera
fanns ej på Er tid nå'n förmögen kar?
På posten Örne nu har satt sitt märke,
man slipper väl att något feltryck se?
I svenska bygder, Skåne liksom Närke
orkanen rasat. — Täckholm rasar me'!
Uti Turkiet gruffar man om Mosul
precis som vi när Åland vi ej fick. —
Tre dussin haremsdamer frodiga som gäs-
hull

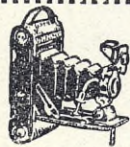
med paschan sin till paradiset gick.
De tyckte väl det var ej värt att leva
när Stambul myllrar av en hednisk hop
när poesiens slöja ryckts från Eva
och turken bytt sin fez mot plommonstop.

CELESTIN.

Med det pris som av Iduns kvinnliga akademi tilldelades Otilia
Adelborg är den märkliga omständigheten förknippad att akade-
mien redan en gång förut nämligen 1907 utdelat pris åt en frö-
ken Adelborg, nämligen den förstnämndas syster Gertrud Adel-

borg, den framstående förkämpen för kvinnornas intressen. — Otilia Adelborgs konstnärsskap har att åberopa sig på anor, i det att både hennes far
kommendörkaptenen Bror Jacob och hennes farfar överstelöjtnanten Pehr Otto ägnade sig visserligen blott som amatörer åt ett konstnärsskap för vilket
de också hade de bästa förutsättningar. Den förre målade med förkärlek tavlor från marinens värld, den senare gav med ett ritstift som för tanken
på Dardels sedermera så bekanta karrikatyrer från sin samtid karaktäristiska bilder av sin omgivning. — Bilderna här föreställa från vänster: penn-
teckning av Pehr Otto Adelborg, akvarell av Bror Jacob Adelborg och Liss-Per, Gagnefs kyrkvaktare, lavering av Otilia Adelborg.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

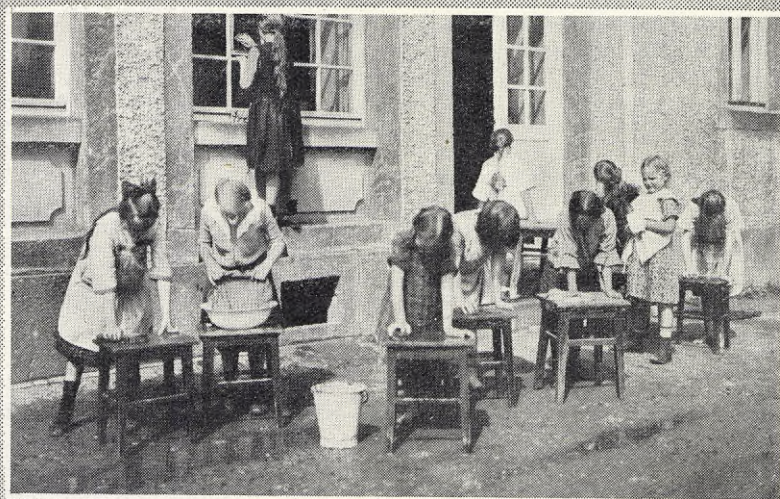

SYSTER ELSA I TYSKLAND

ETT BESÖK I ELSA BRÄNDSTRÖMS TRE HJÄLPHEM FÖR KRIGETS OFFER.

Middagen ätes på Marienborn. Syster Elsa serverar.

Stortvätt bland småflickorna på Neusorge.

HAR MAN VARIT I TILLFÄLLE ATT se något av Elsa Brändströms nuvarande verksamhet i Tyskland, känner man ett starkt behov att delge andra av sina intryck därifrån.

Det är möjligt för ganska många att under olyckstider offra sig för andra och under inflytande av en stark stämning uppe hemliv, bekvämlighet och trygghet för en tid. Att under fem år hålla ut under förhållanden, som kunde tyckas oöverbärliga för en kvinna, ligger inom möjlighetens gränser för endast få, och att efter dessa långa års slut, ha kraft att skapa icke en utan tre levande institutioner för fortsatt och framtida hjälp — det är endast givet åt geniet på hjärtats område.

En eftermiddag i somras kom jag till Schloss Neusorge i Sachsen, en ståtlig 1700-talsbyggnad med framspringande flyglar — Elsa Brändströms barnhem. När jag kom in i hallen öppnades en dörr och en ström av småttingar i fem-årsåldern formigen välldes fram. Mitt ibland dem var Schwester Elsa själv. Barnen skulle i säng och jag följde med till sovsalen. Under lek och skratt klädde de av sig och sedan skulle de allesammans ha godnattskysen av syster Elsa — en mor säger inte varmare god natt till sina små än det som var och fick av henne. Det var en söndagskväll jag kom och det hör till söndagarnas program på Neusorge, att det skall hända något särskilt. Den gången var det ett friluftsspel, skrivet av en av de unga studenterna, som arbetar där, och utfört av barnen. Som det redan var sent, måste vi skynda ner i parken där de äldre barnen voro samlade, ivrigt väntande, att spelet skulle börja. Man uppförde danser, och det allra nättaste drömspel om månen och stjärnorna.

Mörkret började falla, några ljus tändes, och med dem i téten vandrade hela skaran av små och stora sjungande upp till slotet. En rungande avslutning på sången i den stora matsalen, allmän smörgåsutdelning, sedan god natt. Sådant var mitt första intryck av Neusorge — jublande glada barn i frihet, frimodiga vänliga.

Detta glada barnhem har sin egen historia, säkert olik alla andras. Det är fruk-

Elsa Brändström uppvaktas med blommor.

Elsa Brändström i Sibirien under kriget känna alla. Elsa Brändström i Amerika, på föredragsresa likaså. Men om hennes storartade verksamhet i Tyskland nu, där hon har skapat tre stora hjälpem, har icke så mycket för sports, och därför är det med stort intresse man läser denna skildring av Elsa Brändström i Tyskland.

ten av de löften, som Elsa Brändström gav många döende krigsfångar i Sibirien. Hon skriver om det själv:

”Stod man ung och stark vid en dödsbädd, där förtvivlan över att lämna hustru och barn värlösa gjorde döds kampen bitter, är det klart, att man besjälades av blott en önskan — att lindra den döendes sista strid. Så kom det sig, att jag gav den ene efter den andre av de döende soldaterna det löftet att sörja för barnen. Ett löfte är alltid en plikt, men ett löfte till en döende är en helig börda, som trycker, tills man burit den till målet.”

Ur det trycket kom Elsa Brändströms föreläsningsresa i Amerika för att samla pengar. Det blev sex månaders hårt arbete, och omkring 100,000 dollars fick hon ihop, grundplåten till barnhemmet.

Den lämpliga platsen för hemmet fanns efter tre månaders sökande i Sachsen nära Mittweida. Schloss Neusorge var redan in-

rett till barnhem och har arrenderats på tio år. Det är ordnat efter familjesystem med åtta stora sovsalar och flera arbets- och lektrum. Den stora festsalen användes till lek- och sångsal, och i bottenvåningen ligger matsalen, där alla måltider intas gemensamt. Det är enkel, mättande föda, som serveras vid de långa träborden, aldrig mer än en rätt till middagen, såsom det brukas i enkla tyska hem. Ett ganska stort område tillhör slottet, en skuggig park och en trädgård med växthus. I en å i närheten finns ett lämpligt badställe, och man behöver inte gå långt för att komma in i skön barrskog. God hjälp i ledningen av det hela har Elsa Brändström i sin goda vän, den tyska Röda Korssystemen Anni Rotha.

När hemmet var färdigt, började så ansökningarna strömma in. Det var barn av många olika kategorier, som kommo. Först och främst ville Elsa Brändström finna dem, som stodo alldes ensamma, eller vars förhållanden voro så svåra, att de icke kunde stanna hemma. Av sådana har hon nu omkring sextio stycken, Neusorges så kallade Stammkinder, Schwester Elsas »egna barn». Dem hoppas hon kunna behålla, tills de kunna stå på egna ben. Ett annat slag av krigsfångebarn skulle man kunna kalla rekreatjonsbarnen, som komma för längre eller kortare tid för att bli friska och starka. Tvåhundrafyrtio barn rymmas i hemmet på en gång.

Det är barn ur alla samhällsklasser, som samlas på Neusorge. De flesta komma väl från de fattigaste hemmen i storstäderna, men många härstamma från goda, förr burgna familjer. En del kunna betala något för sig, men de flesta äro där helt fritt.

Organisationen av arbetet på Neusorge är något alldes egenartat. För närvarande finnas där åtta diakonissor, somliga äro familjemammor för de små, andra stå för kök och tvätt eller ha överinseendet över de tjugo hushållselever, som utföra det praktiska arbetet inom hemmet. Barnens uppfostran ligger huvudsakligen i händerna på s. k. Jugendleiterinnen, unga flickor, som genomgått kurser i barnuppfostran. Som Elsa Brändström anser att pojkar skola stå under manligt inflytande, finnas

(Forts. sid. 46.)

KOBBS THÉER
KOBBS THÉER

äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända såsom de förnämsta och drickas därför i de flesta svenska hem.

äro de enda i Sverige, som stå under vetenskaplig kontroll.

MOR OCH DOTTER EMELLAN

BREV OM BARN OCH MODERSKAP. AV ANNA LENA ELGSTRÖM.

Dottern: Lillan har varit sjuk igen; det är därför jag inte skrivit till dig på länge — så sjuk att det funnits dagar då Olof och jag frågat oss om vi alls skulle få behålla henne!

Ångesten i den tanken — ack, mor, varför skola vi vara så hjälplösa, då vi ändå kunna älska så högt? Och är det inte modigt av oss att vi alls våga älska med så stora faror hotande omkring vår kärlek — olyckor, sjukdom, död, det ena blodtörstiga vidundret efter det andra i ring kring vårt försvarslösa hjärta. Skriften har inte rätt då den säger att »kärleken utdriver räddhågan». Så länge man är ensam är man ju inte rädd. Men lär dig hålla av någon så innerligt att ditt liv beror av dess väl och ve! Ack, då har du utlämnat dig själv till all världens ångest, öppnat ditt hjärta för medlidande utan gräns, ditt stackars lilla hjärta, som vill så mycket och kan så litet att det brister ibland till sist.

Faktiskt ville jag slutligen bara blunda då jag lade om grötarna. Lillan skrek; det var ju så hett ute och inne och hon så utpinad av febern att hon väl tyckte att jag var en riktig plågoande, där jag kom med mina ångande varma omslag. Och jag grät och blundade och lade på dem så snett och vint, att jag blev tvungen att göra om alltihop med öppna ögon.

Hennes lilla sjuka hals var alltför smal, ser du, för det tunga huvudet. Det låg i mina armar, likt en knäckt och vissnad ros.

En hel natt stod jag på knä vid sängen och höll henne i min famn. Hon fick inte lindring och ro på annat vis. Men den natten lärde jag mig en hel del, må du tro.

Jag lärde mig hur mycket jag älskade henne och de andra i vår heliga fyrenighet, med en kärlek så het och ängslig som en plåga. Men en salig plåga, en ångest jag icke vill vara utan, ett offer det var världens enda lycka att få giva. Ty, vem som känt det okets ljuvlighet vill sedan vara fri, orädd, svalt oberoende? Nej, för det bär man gärna olycka, välkomnar villigt ångest. Och så får bibeln ändå rätt till sist — kärleken utdriver all räddhåga med avseende på det egna jaget, all ängslig omtanke om det — tills man står där med sitt hjärta i sina händer, oövervinnerlig i sin kärlek.

Jag kände även det den natten — att jag hade så mycken kärlek ogiven att Gud inte kunde ta mitt barn ifrån mig. Så många gånger, som jag vänt mig från henne och Magnhild, då de kommit tultande till mig, men jag hade bråttom med »viktigare» saker!

Jag gav mig själv ett löfte den natten — att aldrig mer sända dem från mig; hur olägligt de än kommo, alltid skulle jag ha tid, god tid att höra på dem och svara dem, ge dem ros och ris, sympati eller varning.

*

»Det löftet skall du hålla», säger du, kära Mor. Ja, hur skulle jag kunna annat — jag vidskepliga person — ty den natten vände sig ju Lillans sjukdom till bättring!

Anna Lenah Elgström fortsätter i dag sin artikelserie om barn och moderskap, som började i förra numret, och ger oss i det andra brevet, som växlas mellan mor och dotter, en djup bild av moderlighetens bävande ängslan och kärlek.

Nu är hon alldeles kry igen — lagom för att dock få vara med om sommarens sista, mest gyllene hävor. Det är underbart vackert väder om dagarna nu. Eller är det kanske glädjen över Lillans tillfrisknande, som gör att solen kännes varmare och vinden mera doftande? I min glädje kan jag liksom inte skilja henne från solskenet självt — jag ser henne överallt, hennes lilla ansikte, så svävande, skiftande luftigt, hennes tindrande blå ögon — allt dansar likt tusen ljusfläckar över blomfälten kring den blåa sjön, och kullarnas kontur på andra sidan vattnet smeker min syn med känslan av hennes kinders åter runda lilla linje.

Ack, vem kan avbilda ett litet barn i

Ett kåseri om N. F.

Iduns kvinnoklubb börjar igen.

Fru Mia Leche-Löfgren.

NU SKA VI ÅTER SES I IDUNS KVINKLUBB efter julferierna. Torsdagen den 14 jan. för sek. I och torsdagen den 21 jan. för sekt. II äger det nya årets första sammanträde rum, som vi hoppas skall vara inledningen till ett minst lika lyckosamt och lysande klubbår som 1925.

Till första klubbaftonen ha vi lyckats förvärva en framstående föredragshållerska, en av landets mest bekanta damer, fru Mia Leche-Löfgren. Presentation är väl överflödigt, känd som fru Löfgren är både som författarinna, maka till Eliel Löfgren och en kraft och auktoritet på det sociala verksamhetsfältet — fru Löfgren hör till de verkamma människor, vilkas värdefulla insatser och livliga intressen aldrig tryta. Idunklubben är det en ära och glädje att få välkomna fru Löfgren.

Som föredragningsämne har fru Löfgren valt att tala om Nationernas Förbund — ett aktuellt ämne så det förslår. Fru Löfgren har åtskilliga gånger gästade Genève och beväst N. F:s sammankomster, vilka följas av en hel världslig blickar och där man tror och hoppas att all framtidens historia skall avgöras. Av denna framstående, omtalade och diskuterade församling, dess typer, miljö och förhandlingar i Genève kommer fru Löfgren att ge Idunklubben en kåserande skildring.

Musik och utställning som vanligt. Medlemskort medtagas och uppvisas vid ingången, där även nya medlemskort kunna lösas.

klumpiga ord — de linjer, vars rytm sjunger sin ljuva lilla visa i alla mödrars hjärtan, det lilla huvudets rundning, som smyger så ömt och ligger så tungt i ens hand, de blåådrade tinningarna, där nätverket liknar teckningen i en blommas kronblad — allt det mjuka, fina, genomskinliga, hopblåst liksom av smekningar, fläktande blomblad och doftande vindar — ack jag har alltför ofta förgäves sökt skulptera det för att inte veta att det är omöjligt för en fattig, syndig, fullväxt människa att återge.

Och så när ögonen öppna sig, mörka och djupa i det lilla barnansiktet och vändas hit och dit, simmande i den blåvita ögonvitan än skälmska och leende, än underligt begrundande, speglade den lilla unga själen, som är mitt barn, det lilla friska gåtfulla väsen, vilket lever sitt halvvakna liv i min famn...

Och dock är så fjärran — därför att hon är en annan. Hon har kommit ur mig, nu skall hon bara gå från mig allt längre och längre, tills jag inte kan se henne mer.

Hur ofta har jag inte stått vid hennes och Magnhilds små sängar och stirrat på dem, grubblade över det oerhörda mirakel en ny människa är, en varelse, som aldrig förr kommit till världen — vilket snöskred av händelser, som annars aldrig skulle timat, vilket i och med en sådan liten varelses födelse, börjar lossna däruppe på de okända berg, där ödena ha sin upprinnelse. Jag står där och ser och undrar till det nästan börjar gå runt i huvudet på mig, och jag tycker mig höra dånet av parcernas sländor i den susande nattliga friden runt barnen och mig.

Modern: Du frågar om jag funderat på samma vis över dig och dina syskon, som du nu gör över dina barn? Därpå kan jag svara både nej och ja.

Jag tror att man måste vara ovan vid en sak för att verkligen se den, se det oerhört märkvärdiga i att den alls finns, och det gåtfulla i dess okända sammansättning, som försiggått där nere i djupen dit vi människobarn inte nå.

Eller också vara konstnär. Konstnärer ha ofta dessa friska, nya ögon, som plötsligt kunna fyllas av livlig förvåning inför de mest vanliga ting, en sängstolpe, en stol.

Vi andra vänja oss fortare och fråga allt mera sällan: Ja, men varför är det så och inte så! — den kloka barnafråga jag hört många dumma föräldrar otåligt skratta ut.

Ty så snart man börjar vänja sig, sänker sig en trygg slöja över tingen; man ser dem inte längre, man sitter på stolen och tar allting för givet. Även barn. Har man 6 och det 7:de kommer är man nog ur stånd till den heliga häpnad, vilken är den sannaste gudstjänst som finnes.

Men nog skulle det vara bra både för barn och föräldrar ifall de senare litet oftare och djupare verkligen, som du gör, funderade och undrade över sina barn, inte, som sagt, bara toge dem för givna.

(Forts. sid. 46.)

Hotel Göta Källare

Telegramadress: "GÖTA KÄLLARE", Göteborg
Telefon: Namnanrop

Vid **Blodbrist** är **Idozan** erkänt bästa järnmedicin
Snabb verkan. Rådfråga Eder läkare

TÖRNEMAN OM SVENSK KONST

ETT SAMTAL MED DEN NU AVLIDNE KONSTNÄREN OM VAD HAN TÄNKTE OM SINA RIKSDAGSMÅLNINGAR.

AXEL TÖRNEMAN VAR VÄRMLÄNDING. Heidenstams ord, att

”Den som lyss
Som liten slarv
Till skogens dån
Får annat arv
Än den som föddes vid en gata.”

kunde tillämpas på honom.

»De värmländska skogarnas sus, eldar, som i virvlande lågor stego mot skyn från hyttor, där järnet smältes — det är minnen som aldrig lämnat mig, bilder från barndomen som ofta kommit igen i min målning», sade en gång Törneman om sin konst. »Men», tillade han, »naturligtvis inte bokstavligen. Jag är ju ingen landskapsmålare. Men även på »Nattkafféet» med dess blaserade habituéer och demimondäna skönheter ligger det i färgernas spel och linjernas rytm något av de där fladdrande lågorna, som stiga mot skyn. Belysningen, kvinnornas röda hår, danserskan i sin böjda ställning, allt det där är inspirerat av dessa barndomsintryck, som så starkt bränt sig in i min fantasi. Det är lågan och lågans virvlande linjer, som stått för mig, när jag i böljande eller vågsamma rörelser sökt få fram vare sig stegrande hästar eller sjöjungfrurnas sagocharm på freskerna i Stadshuset. Det var också lågans eviga renhet jag tänkte på, när jag målade bilden av min hustru med det blåvioletta landskapet som bakgrund. Då kände jag, att livet började — ett nytt vaknande liv, fullt av vår och hopp.

Visserligen kan ingen konst leva och blomma utan traditioner. Vi som själva inte ha så gamla sådana som till exempel Frankrike och Italien, ha gott av att tillbringa några år därute. Då finner man också sig själv och — ännu mer — man känner starkare än eljest, att man är svensk

För en tid tillbaka hade en av Iduns medarbetare tillfälle till ett samtal med Axel Törneman vars bortgång djupt beklagas. Han berättade då ett och annat om nationell konst och om sina egna målningar. De ord han yttrade få nu nära nog karaktären av ett konstnärligt testamente.

och ur denna svensketskänsla växer också fram en nationell konst.

Det var just åttiotalsmålarnas storhet, att

Rimtävlan om Gösta och Anders

vanns av signaturen »Ingeborgs klagan» som format versen med tanke på de bägge namnens mest bekanta ägare:

Gösta Ekman, som bekant,
tjusar många kvinnor;
han är stilig och charmant,
kan lätt hjärtan vinna.
Men bortrest är vår Gösta
och ofta även Anders;
vem skall oss kunna trösta?
Det går ju rent åt fanders!

Signaturena Vardagsfilosofen, Pusse, Kismet m. fl. förtjäna också honnör för sina roligt utformade rim. Eftersom läsekretsen tycks intresserad av rimleken ge vi väl en ny att pröva sina krafter på. Den är hopsatt icke utan tanke på vissa januari månads vemodigheter:

— — — — — år
— — — — — räkning
— — — — — går
— — — — — späkning
— — — — — tom
— — — — — kassa
— — — — — bom
— — — — — passa.

Svar märkt Rimtävlan inlämnas senast inom en vecka efter detta nummers datum. Bästa dikten belönas med böcker efter eget val till högst tio kronors värde.

de efter sina studier i Frankrike mäktade ge sin konst denna nationella prägel, låta skiftande svenska drag lysa fram på sina tavlor. Hur storvulet svenska stå inte västkustens klippor och dess kärva präktiga befolkning på Wilhelmsons dukar, hur slår inte Hallands ödsliga skönhet emot oss på Nordströms! Likadant med Kreuger och Liljefors' djurbilder, så äktsvenska och präglade av en verklig djurväns känsla för djurets själ och individualitet. Finns det folk med sådan förståelse för djur som vi? Alla ha de tillägnat sig vad de behövde av fransk teknik, tradition och formfulländning och sammansmält detta med sitt eget, sin svenskhet. Det är vår första i egentlig mening nationella konst. Därför var det glädjande att genom inköpet av Thielska galleriet med dess värdefulla samling av svensk åttio- och nittiotalskonst allmänheten nu fått tillfälle att följa denna utveckling.

Själv kände jag efter några studieår i Paris en oemotståndlig hemlängtan, hur mycket jag än älskade den där parisiska atmosfären av en intensiv arbetsiver och arbetsglädje. Det intresse och den förståelse för konst man möter i La Ville Lumière, är också bra uppfriskande.

Vad beträffar Andra-kammarfreskerna, så är det naturligtvis livet i svenska bygder, som där skall fram. Hur svensk malm brytes i Kiruna, hur veden forslas på Norrlands älvar, stångjärnshammaren dunkar på Bergslagsbruken och säden faller i Skånes feta mylla, skall här berättas i bilder.

Jordbrukarens sundhet och styrka, hans verks storhet och rikedom, det är något som jag har velat ha fram i färger och linjer — alldeles som Reymont fått fram det i ord i »Bönderna», en bok, som skänkte mig mycken glädje.» FLEUR.

VACKER VARDAGSVARA FRÅN SPANIEN

FAJANSTILLVERKNINGEN i Spanien har gamla anor. Som bekant var det nämligen morerna, som förde med sig syrernas och kaldéernas urgamla tillverkningskonst till sitt nya hemland. Visserligen skapades senare verkligt konstnärlig fajans både i Frankrike och Italien — vem minns inte den florentinske mästaren Lucas della Robbias underbara arbeten — men i Spanien blev tillverkningen i högre grad folkets egendom. Under 1400-talet prisades allmänt Valenciafajansen; ett par århundraden senare inkallade ägaren till Spaniens förnämsta fajansverkstad, greve d'Aranda, in franska mästare i porslinstillverkning. Fulla av beundran för den enkla spanska fajansen fingo dessa — som de själva älskvärt erkände — många idéer därifrån med sig till Frankrike.

Olika prov på spansk fajans.

En liten men intressant utställning av spansk fajans pågår f. n. i butiken »Tre Rosor», vars innehavare, fröken Valborg Schonberg själv utvalt och hemfört förvärven under sin senaste resa till Spanien.

Amforans rena linjer och landets egna glada färger återkomma gärna i spansk fajans, varav man just nu har tillfälle att beundra en mindre utställning i den lilla butiken »Tre rosor» i Stockholm. Det mesta är dekorativa, praktiska saker för dagligt bruk, någon sorts motsvarighet till vår »Vackrare vardagsvara». Vinkrus i snören att hängas på åsnorna, de vanliga vinkrusen för matbordet, små vigvattenskålar för hemmet — lätta att aptera till blomskålar — kerubhuvud som pryda de små inbyggda gårdarna, — efter österländsk sed nästan alltid försedda med en vattenkonst, hur liten den än är. Det är genom kerubens mun som — för att tala med den spansk-entusiastiska skalden:

”Bubblans prisma brister varje gång som ett metodiskt avsked till minuten.” (Forts. sid. 49.)

CAP
KEJSARNOUGAT

Upprestande kvalitet
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

VAD ÖNSKAR NI AV 1926?

ÄNNU NÅGRA NYÅRSÖNSKNINGAR FRÅN BEKANTA PERSONER

Stadsfullmäktiges ordf. dir. Allan Cederborg ger ett allvarsord:

Att mänskligheten — nationer och klasser — skall kunna förmås att något klarare se sanningen av den satsen, att det enda varaktiga goda är gemensamt bästa. Under det gångna året har det tagits några små, små fjät på den rätta vägen, efter årtal av irrfärder och missgrepp. Låt oss hoppas på god fortsättning!

Allan Cederborg.

Författarinnan Anna Lenah Elgström har högtflygande önskningsar:

Min önskelista för 1926 är ingalunda anspråkslös, ty det främsta önskemålet i den är att den avrustningskonferens Nationernas förbund planerar skall komma till stånd och ge resultat — med andra ord att Sovjet-Ryssland skall ge den sin ärliga medverkan. Det är alltså inte småmulator, men medan man håller på att hoppas kan man ju alltid dra till! Och Locarno har ju visat att t. o. m. optimism ibland verkligen kan vara berättigad.

Anna Lenah Elgström.

Statens fattigvårdsinspektör, kanslirådet G. H. von Koch, ömmar för barnen:

Jag önskar att den nya barnavårdslagen som skall träda i kraft under det kommande året, måtte omfattas med det största intresse dels från de olika barnavårdsnämnderna, dels från allmänhetens sida, så att de barn, som behöva hjälp genom samhällets försorg måtte få det i största utsträckning. Redan har vid olika kommunala möten i landet det största intresse visats för saken.

G. H. von Koch.

Den bekanta innehavarinna av Elisabeth Östmans husmodersskola, fru Elisabeth Östman-Sundstrand, är en omtänksam husmor:

Mina förhoppningar och önskningsar för det kommande året gälla först och främst det arbetsfält jag ägnat mitt liv åt — min husmodersskola — måtte arbetsåret 1926 präglas av samma intresse och kunskapsörst hos de blivande husmödrarna som kännetecknat de gångna åren.

Jag vågar även uttala den förhoppningen att det arbete jag, på uppdrag av Stock-

Till Iduns fråga Vad önskar ni av 1926?, som började i förra numret, har ytterligare en del svar inlutat från bekanta personer på olika verksamhetsområden.

holms stads sjukhusstyrelse, under de tre sista åren nedlagt på utarbetandet av nya mera tidsenliga matstater för stadens sjukhus skall trots den kritik det mött, dock i princip komma till användning och bliva till nytta och glädje för såväl patienter som personal.

I min egenskap av stadsfullmäktige hyser jag det varmaste intresse och de bästa förhoppningar för realiserandet av en del nödvändiga ombyggnads- och utvidgningsplaner för våra sjukhus, vilka jag har glädjan taga del uti.

Som konsulent vid Stockholms elektricitetsverk hyser jag de varmaste önskningsar att allt flera husmödrar under det nya året må få komma i åtnjutande av de lättnader i arbetet som en alltmåra genomförd elektrifiering av köket medför.

Elisabeth Östman-Sundstrand.

Stadsplanedirektören, arkitekt P. Hallman, vill möblera om i vår sköna huvudstad:

Vad jag hoppas av 1926?

Inom mitt eget fack önskar jag få se Stockholms nuvarande, mest debatterade fråga, nämligen den om nya gator, och broförbindelser mellan norr och söder, åtminstone så mycket löst, att ett acceptabelt förslag föreligger. Vidare hoppas jag på ett gott resultat av tävlingen för bebyggandet av yttre Kungsholmen, varigenom bostadsfrågan faller ett gott stycke framåt; staden har, som bekant, snart inga färdiga tomter kvar att sälja i de norra stadsdelarna.

Till sist den önskan att samhällsmedlemmarnes nu stora intresse för stadsbyggnad det icke måtte slappna.

P. Hallman.

Gymnastikinspektisen, fröken Elin Falk svarar:

Jag har så många önskningsar och förhoppningar för 1926 i vad som berör mitt

verksamhetsfält — kan inte låta bli att önska och hoppas när nytt år stundar. Blott ett enda önskemål emellertid vill jag framföra:

Att de allmänbildande kroppsövningarna (gymnastik, idrott, lek, viss dans m. m.) skola börja utvecklas i mera praktisk riktning, till större tillämplighet i livet — utanför övningsplatsen! Det är nog en ganska spridd åsikt att bara man gymnasierar, idrottar, o. s. v. så hjälper detta en fint för praktiska livets flesta rörelseuppgifter. En skarp iakttagare ser dock att den åsikten saknar reell grund. Det behöves för visso byggas en bro mellan undervisningen i de allmänbildande kroppsövningarna och utbildningen för rörelseuppgifterna i livet för övrigt. Särskilt lärare i allmänbildande kroppsövningar samt arbetsledare och yrkeslärare behövede samarbeta för att åstadkomma bättre förhållanden.

Är manne inte tiden mogen för åtminstone ett dylikt samarbete? Elin Falk.

Marinöverkommisarie B. Boalt tycker inte om höga skatter:

Bidrag till förminskade skatter genom förenklad administrationsteknik.

Bernhard Boalt.

Fröken Ebba Pauli, Birkagårdens föreständarinna anser sig vara identisk med Birkagården, varför hennes önskningsar för det kommande året helt äro för denna institutions vidkommande:

Jag är rädd, att svaret på den frågan, om det skulle vara fullt sannt, bleve likt en liten flickas önskelista detta år till jul-tomten, vilken lista upptog så skiftande saker som en smörgås med korb på och en automobil. Bara att Birkagårdens önskningsar bleve betydligt svårare att tillfredsställa. Men för att nu endast nämna det viktigaste, så behöver Birkagården verkligen en nybyggnad på sin ägande tomt n:o 76 Karlbergsvägen. Den byggnaden skulle innehålla lärosalar och matsal för folkhögskolan och bostäder för de fasta lärarna. Helst också rum för elever från landsorten.

Alltså en donator önskas! Eller en motionär i stadsfullmäktige.

Ebba Pauli.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

"TYSTA RÄTTAN" SOM FÖRRA VECKAN suckade över människornas pratsamhet och reformlusta, men brist på handlingskraft och reformation av sig själva har fått motaga flera sympatibevis. Naturligtvis — alla tycka som Tysta rättan, vi kunna nog inte hitta en enda människa, som inte håller med henne. Och ändå träffar man så sällan någon, som uppfyller Tysta rättans krav! Det är verkligen underligt! Så man undrar inte på att märket "Farbror Frans" behandlar Tysta rättan lite sarkastiskt och tycker att hon kunde ha fortsatt sin tysta rätt-tillvaro och inte skrånat i tidningen det som hon inte vågade säga vid samkvämet. Där skulie det ha gjort sig bättre, där skulle hon kunnat praktisera sin vishetsregel med ett tal, som varit handling och för ovanlighetens skull på

sin plats. Tiga är inte alltid guld, fröken Rätta, säger Farbror Frans. Nå, kära farbror, lek med ord och satir gör sig alltid, men vi tycka inte illa om Tysta rättan ändå, ty meningen var god och kan vara värd att påpekas inte minst i tryck, om vi också hålla med Farbror Frans om att Rättan bort handla med ett tal den gången. Det skulle ha varit nyttigt och gjort effekt.

Så gå vi till en annan fråga, som kommer att våla huvudbry. Det gäller att finna ett svenskt ord för ett engelskt, som numera härjar i vårt språk. Vi skänka vårt gillande i hög grad. Lusten att fiffa upp det svenska skriv- och talspråket med konstiga främmande ord är både dum och farlig. Så mycket som möjligt böra vi tala ren svenska — tyvärr är det icke alltid möjligt och det kan

vara tillräckligt med de strängt nödvändiga låneorden.

Week-end, en ny utböling i svenska språket.

Med den löjliga svaghet svensken besitter att kluta ut sitt språk med utländsk påklitrad grannlåt håller han nu på att skaffa oss ett nytt främmande ord på halsen: week-end. Det engelska ordet betyder den ledighet som ges med lördag och söndag. Saken är utmärkt men vad finns det för förnuftigt skäl att släppa in detta fula och klumpiga ord som ifall det skulle vinna burskap till slut komme att försvenskas till "vikend". Varför ej hellre göra sig omaket att finna ett motsvarande och välklingande svenskt uttryck? Vi ha exempelvis vårt vackra "helg" och långt hellre vill jag väl bo i en "helgstuga" än i den rysliga språkliga oformlighet som heter "week-end-stuga" som man nu får se pressen servera. Eller kan Iduns läsekrets kanske hitta en ännu bättre försvenskning av den engelska termen? Helgfrid.

INREGVARUMÄRKE
LEJON
STRUMPOR & VANTAR
äro kända för
stiltstyrka, god passform och förstklassigt utförande

EN TÄVLAN MED BRODÉRNÅLEN

IDUN INBJUDER DAMERNA TILL EN HANDARBETSTÄVLAN OM DET VACKRASTE SÄNGLINNET — ÖVER 200 KRONOR I PRIS.

GAMLA SAKER UR MORMORS LINNESKÅP OCH NYA ÄRO LIKA VÄLKOMNA.

DEN JAKTADE NUTIDSKVINNAN, vare sig hon är husmor eller självförsörjande, tycks, flyktigt sett, vara obönhörligt stängd från den verksamhet, som sedan urtider varit kvinnas: arbetet med nålen.

Så beklagligt är detta, att man ville ringa samman kvinnovärlden till revolt mot tidens tyranni. Artusendes efter artusendes kvinnor ha haft sin glädje i att med sy- och tapisserinålen skapa ting av förunderligt skönhetsvärde. Så slår timmen för det tjugonde seklets ingång, och nålen faller ur kvinnans hand.

Det sker inte denna gång av samma orsaker, som Levertin nämner i sin ballad »De döda»: »Så rycktes svärdet ur min hand och utur hennes nålen». Denna gång är det händer, av vilkas id man kunde vänta sig mycket, som låta nålen falla; desto ivrigare gripa de tag i skrivmaskiner och räknemaskiner o. s. v., i lyckligaste fall i sy- och stickmaskiner.

Men tänker man efter, så behövde kvinnan inte avstängas från en sysselsättning vilken för gångna släkten betytt så otroligt mycket. En rätt indelning av dagens timmar kunde ge någon liten stund åt det gammaldags handarbetet. Det gammaldags, ty låt oss glömma bort vad senare tider begått av fellepp och misstag inom textilkonstens område.

Det är som sig bör att vår äldsta och främsta kvinnotidning tar upp frågan, och ändå är man densamma varmt tacksam; ty det rätta handarbetets talan, det, som främjer konstnärliga syften, för just ingen i våra dagar. För mycket jäktad och het-sad är man för att hänge sig åt denna tålmodiga utövning.

Men Idun har, i likhet med åtskilliga gånger förut, beslutat att anordna en tävlan i kvinnlighetens konst par préférence; d. v. s. denna gång skulle det gälla icke vävspolen, utan nålen. Och vi kvinnor kunna

Iduns stora handarbets- och textiltävlingar ha nästan blivit till en institution, som våra läsarinor äro vana att motse och som avvaktas med spänning landet runt. Mycket av värde av gammalt och nytt ha dessa tävlingar frambragt, ett vackert bidrag till de svenska kvinnornas handaslöjdshistoria. Och det samma hoppas Idun skall bli va fallet med den nya handarbets-tävlan som tidningen nu utlyser. Den kända textilexperten fröken Elisabeth Thorman anger i sin uppsats här nedan mera ingående tävlingens syfte och mål, som bör glädja alla våra ägarinnor till vackra linneskåp. Det är en konst med gamla traditioner, som Idun vill uppmuntra, och en konst, som i senare tid kanske kommit i skymundan. Tävlingen ställer upp två frågor: Vem gör det vackraste sänglinnesbroderiet, lakan eller örngott eller bådadera? Och vem sänder in det vackraste provet på gammalt sänglinne? Vi vänta många svar i vackra och konstrika broderier enligt de anvisningar fröken Thorman givit. Vad nybroderingarna angå så är det icke ett absolut villkor att stoffet för dem skall vara handarbetet. Tekniken bör vara av ålderdomlig, värdefull art och mönstringen ha hållning och stil.

Tre pris utdelas i tävlingens första klass, som omfattar nya arbeten, och ett pris i klass II, omfattande gamla arbeten. Första pris i klass I 100 kr., andra pris 50 kr. och tredje pris 25 kr. I klass II 50 kr.

Tävlingsbidragen komma att bedömas av en jury, i vilken vi ha glädjen se tre framstående textilintresserade: grevinnan Anna Stackelberg, Rastaborg, amanuensen vid Nordiska museets avd. för textil allmogekonst fröken Emelie von Walterstorff och fröken Elisabeth Thorman. Bidragen skola vara Idun tillhanda före den 30 april — det tar sin tid att brodera vackert sänglinne.

Och nu till verket!

icke gärna bättre kvittera detta hävdande till vår speciella art av konstnärligt skapande, än genom att lystra och taga nålen i vår hand.

Vilja vi följa med vår tid, så ha vi ej lika mycket att välja på som exempelvis för femton och tjugo år sedan. Våra dagars stil är för stram, för konstnärligt enkel och hållningsfull för att godtaga det övermått av sydda och vävda föremål, som den tiden svepte och svajade i vad man ansåg för ett vackert ordnat rum. Vi äro spartanskt enkla; men vilka högt uppdrivna fordringar ställa vi icke i gengäld på det fåtal textilier, som tiden bjuder, mattor, möbelklädslar, gardiner.

Ett område står oss dock t. o. m. i denna omgivning åter. På en möbels ut-

styrsel kunna vi aldrig slösa nog av tålmodig flit och beundransvärd skicklighet. Detta är sängen, och vi ta oss för att utstyra den med gammaldags gedigenhet och rikedom, så ha vi arbete nog för varje ledig stund ett par årtionden framåt. Det är lakan och örngått, som kräva sin mer eller mindre utsökta utsmyckning, det är täcket, som bör vara konstfullt stickat. Det är sänggardiner och sängmatta. Men låt oss denna gång stanna vid dess linneförråd.

I enlighet med tidens krav skärskåda vi först materialfrågan.

Äkta material? Är den möjlig att få, den handvävda lärft av handspunnet garn, som var och en köpte för bara sju och åtta årtionden sedan men som under långa tider inte har kunnat drivas upp som köpvara?

En dylik fordran är möjlig att tillfredsställa. En och annan hemslöjd för dem. Angermanlands framför allt.

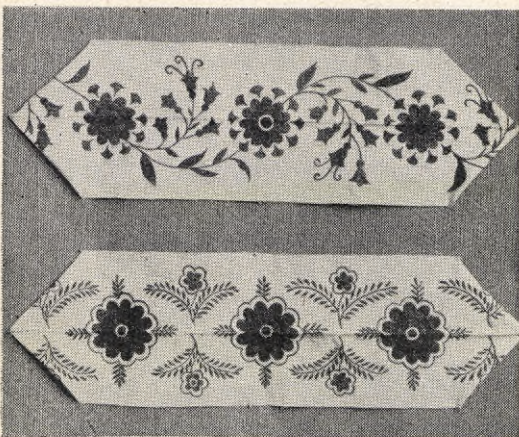
Tillfyllest är alltid lakanen den enkla hålsömnen (obs. både upp-till och nedtill!); den är i sin anspråklöshet en förnäm dekor. Men kanske driver oss vår äre-girighet och vår glädje över ar-

betet till något utöver densamma. Då ha vi den breda hålsömnen, på högreståndssätt snärjd i den varp, som vi fått genom att draga ur en del trådar. För bred får denna ej sys.

Rikast av all svensk vit sömnad är den skånska utskårssömnen; för densamma kan Malmöhus Läns Hemslöjd i Malmö ge de yppersta råd. Den danska hedebosömnen kan lämpa sig förträffligt; för breda få ej heller dessa broderier vara.

En utsökt dekor syddes under 1700-talet och något senare i vad vi kalla vitbroderi, platt- eller klumpsöm med rika bottnar. På utsökt fin lärft kunna sådana broderier bli-va av obeskrivligt förnäm verkan. Ännu ett sätt, som med stor fördel kan användas,

(Forts. sid. 48.)

T. v. örngottsbroderier från Hälsingland. I mitten: lakansbroderi i korsstyggn från Hälsingland, t. h. ett örngott i vitt broderi från 1600-talet.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

EN UNG MAN OCH EN UNG KVINNA

OCH DERAS SYN PÅ VARANDRA

FRISYREN.

JAG KLIPPER MIG PÅ RAKSALONG. Denna raksalong har varit lugn och fridfull ända tills den dag, den unga damen av i dag gjorde sin entré, satte sig ned i en ledig stol och sade:

— Shingel.

— Pettersson, sade min barberare, ty han var en hederlig sådan, som ingenting visste om shingel. Då. Nu vet han en hel del, och nu är hela butiken full av damer från morgon till kväll. Och jag har märkt huru som han gör sig till för damerna och låter dem gå före herrarna, en regel som en herre bör följa när det är fråga om att gå in genom en dörr, men absolut inte när det är fråga om arbete på en rakstuga. Jag är mycket missnöjd med min barberare.

Jag har lagt märke till att det är något ängsligt och på samma gång pinat över de damer, som komma in för att shingla sig. De gå inte med glädje till denna procedur, det förefaller mera som om de gjorde det därför att de äro tvungna, därför att »när alla andra ha det, så måste välan jag också».

Det sägs att modet klär många av dem. För min del har jag bara träffat en enda ung dam, som det klädde och hon hade gjort det själv med min rakmaskin, varför denna inte gick att använda sedan. Detta är också en av shinglingens nackdelar.

I den familj, där jag är inackorderad finns en ung dam, som är femton år. Hon går i skolan och hela hennes klass är shinglad. Även hennes lärarinnor äro shinglade. Häromdagen kom hon och berättade:

— Barbro är shinglad.

— Jaså, ja, vad är det för märkvärdigt med det? Det vore märkvärdigare om du kom och berättade om någon som inte shinglat sej.

— Men du vet ju inte vem Barbro är?

— Nej, det vet jag inte, men det gör

Herr Kar de Mumma och fröken Nej li Ka, två barn av vår tid, skärskåda varandra från topp till tå. Fortsättning följer.

alldeles detsamma. Hon är naturligtvis lik alla andra flickor.

Den unga damen smålog, så svarade hon: — Barbro, det är ju min docka vetja.

Jag får härmed anhålla om att inte någon ung dam kommer ned och vill ha sin docka shinglad hos min barberare, för då slutar jag upp att gå dit, och låter hår och skägg växa efter bästa förmåga. Och det kan aldrig vara så trevligt för de unga damerna.

KAR DE MUMMA.

SKÄGGET.

JAG KLIPPER MIG OCKSÅ PÅ RAKSALONG. Varför skulle jag inte det? I alla tiders tider ha männen skroderat om sin manliga styrka och sitt manliga ärans fält. Naturligtvis ville jag bli hans like så gott det var möjligt. För att behaga honom. Alltså gjorde jag en dag min entré på raksalongen, som skulle vara så lugn och fridfull, bara inte herrarna smygtittade på oss små flickor genom förhängena.

En dag blev det uppståndelse på min raksalong. En herre stegade in, satte sig ned i en ledig stol och sade:

— Skägg och mustascher.

— Jaha, sade min barberare, ty han var en hederlig sådan. Petterson, mustascher à la Ronald Colman på herrn här.

— À la va? frågade herrn.

— Jo, naturligtvis skall herrn ha små Colmanmustascher. Det finns inga andra moderna mustascher.

— Nej, jag ska ha riktiga mustascher och skägg.

Då svimmade min barberare. Och alla da-

merna försvunno som skjutna ur en kanon från raksalongen.

Den mannen skulle jag ha kunnat älska. Han var så olik Bengt som jag är hemligt ringförlovad med. Hans kind är len som en flickas och från hans panna bölja de mjukaste lockar bakåt nacken.

Men han liksom alla herrar ha besvär med sitt hår och sina lena kinder. Jag har lagt märke till att det är något ängsligt och pinat över herrarna när de raka sig. De gå inte med glädje till denna procedur, men det skulle inte falla någon in att låta bli. Det är modernt med lena kinder. Det är också modernt och manligt med Colman-mustascher, men o, vad de äro besvärliga! Ur många synpunkter. Man säger att Colman-modet klär många herrar. För min del har jag bara träffat en som det klädde och det var Bengt. Hans fästmö slog upp för mustascherns skull. Och när han hade rakat av sig mustaschern, förlovade vi oss, han och jag.

Men så fick jag plötsligt veta att han svärmade för den ljuva kvinnan, den gamla goda tidens kvinna, och hatade shinglade nackar. En kvinna ska vara en kvinna, sade han. Jag var otröstlig och förlorad.

Då fick jag en idé. Jag lät håret växa. En kväll då vi skulle gå på Fleuri var det färdigt. Mina ögon strålade av lycklig förväntan då han kom emot mig. Nu — å, jag sjönk i hans famn och han smekte mitt hår. Då, o, fasa! Som stungen av ett bi flög hans hand tillbaka.

— Vad har du gjort?

— Ser du inte, jag har långa flätor. Det är för din skull.

— För min? Å, jaså, jag förstår.

Och förströdd — det kommer jag ihåg nu, fastän jag då trodde det var smek-samt — tillade han: Du lilla toka.

Vad jag var lycklig!

Men den kvällen dansade han bara med Greta. Hon har den bästa shinglen i sta'n och ser så chic ut. Tycker Bengt.

NEJ LI KA.

Palace Hotel
GÖTEBORG

med dess kontinentala *matsal*, inbjudande *thesalong* och populära *lunchrum*, rekommenderas till ärade gäster och resande. Inneh. *Judith Karlander*.

GUBBENS

Egen ostron-anjovis
Kalasfiskpudding
Kalasfiskbullar

Kalas sill
Kaviar
Vingasill
Matjessill

rekommenderas som marknadens finaste konserverinläggningar.

DEN MODIGA SLOTTSFRUN

NÄR GUSTAVA GYLLENSTIERNA ÖVERLISTADE RYSSARNA.

KAPRIFOLIUM DOFTADE STARKT och blommade i honungsgula klungor och utmed trädgårdsgångarna stodo de risiga herrgårdsrosorna i sitt flor, med porslins-hårda platta blommor som stötte i kräm. Mynta och pimpinell klungade sig i en tät massa i kryddgården, men endast när de krossats under foten, spredo de kryddofthen. Solskenet lyste och lekte i alléernas lövverk, gnistrade i dammen i parken och sken på det lutande solurets stav på gårdsplanen.

Man skrev år 1719 och årstiden var torr och het. Under lindarne vid Tyresö vita, gavlade slottsfasad satt Maria Gustava Gyllenstierna i arla morgonstunden. Framför sig på det runda stenbordet hade hon sin digra räkenskapsbok uppslagen. Hon var änka efter kungl. rådet Carl Bonde och sen sitt tjugusjätte år hade hon allena-härskande och med säker hand styrt sina stora gårdar, Tyresö eller Tyresjö, som det kallades den tiden, Toftaholm och Eriksberg. Dessa gods hade hon ärvt efter sin mormoder, den beryktade, sköna Maria Sofia de la Gardie, dotter till Gustav Adolfs ungdomsälskade, Ebba Brahe. Tyresö härskarinnas stod nu i sin fulla kraft och mitt i medelåldern syntes spår av den fägring hon fått i arv av mormodern.

Hennes sinne blev icke lätt denna sköna sommarmorgon, när hennes vakna blick granskade sifferkolumnerna, som hon följde med gäspennan sida efter sida i folianten. Det långvariga kriget hade lagt sin förlamande hand på allt.

Seglade icke Tyresö-herrarna med egna handelsskepp under industriens välmakts- och glansdagar? Bröto de icke stenkål vid Höganäs och anlade de icke stora klädesfabriker för kronans räkning? Och sattes icke både gevärsfaktorier och porslinsfabriker i stånd på Tyresö under den mäktiga och idoga mormoderns tid? — Borta var den forna härligheten. Med grym och skoningslös hand hade elfte Carls välbehörliga, men snåla och griniga reduktion gått fram. Och sen Pultavas blodiga dag hade allt bistrare tider stundat för allt Sveriges folk. Nu gällde det bara att spara och knipa hårt om pungen.

— Vargatider, svåra tider, suckar slottsfrun och granskar sina papper. Sist hade hon låtit en skeppare hemföra 5 tunnor salt finsk strömming samt en liten tunna av den finare holländska sillen. Hon hade också unnat sig lyxen av ett helt skålpund kryddor.

Fru Gustava försjuncker i drömmar och låter tankarna löpa långt bort från orientens kryddor och bittersalt finsk strömming. Ljuvlig är somnarmorgonen. Längs ägorna stå gula fält i väntan på mognad. Den stora Östersjöviken speglar lummiga uddar och småholmar. Slottets fem höga tornspiror höja sig stolt mot de lätta, ulliga sommarskyarna.

Slottsfrun reser sig långsamt upp och samlar sina papper i en stor ridikyl. Långt borta vid horisonten mot öster varsnar hon ett blåsvartnande åskmoln, icke stort, men tillräckligt för att ge henne en vision om något ödesdigert. Väl har hon hört rykten från Stockholm, att ryske tsaren rustat

Gustava Gyllenstierna.

Hur en svensk kvinnas rådighet räddade ett gods att härjas av ryssen under den stora ofredens dagar skildras i denna lilla kulturhistoriska bild från flydda tider.

sen våren för att brandskatta Sverige och att arvprins Fredrik i sin tur låtit göra regementena fulltaliga. Men den flotta som Carl XII låtit sätta i stånd, var icke sjö-duglig, ty den kunde omöjligt utrustas med nödvändigt material eller proviant, på grund av den stora penningbristen. Svaghet, obeslutsamhet och vanmakt satt nu vid styret, där fordom snille och kraft länkat Sveriges öden. Icke saknade drottning Ulrika Eleonora mod, men hon var

Svensken 1926.

Nu är det damernas tur att visa hur mannen är.

Det lyckade resultatet av Iduns förra tävlan för kvinnliga tecknare har föranlett oss att ännu en gång vädja till dem. Den här gången gäller det emellertid för damerna att i mer eller mindre satiriska drag återge skapelsens herre, sådan han dags dato framstår för deras syn med sina brister och egenheter. Alltså inbjudas alla tecknarinnor att med pensel och ritstift forma hans bild och insända densamma till Iduns redaktion. Liksom förra tävlingen utdelas tre pris, ett å 50 kr., ett å 25 kr. och ett å 15 kr.

alltför obetydlig för att kunna göra sin personlighet gällande.

Uppfylld av onda aningar vandrar Gustava mellan indigoblå riddarsporrar som ymnigt växa i kanterna utmed de slagna gräsmattorna. Då kommer Jöns kusk springande med mössan i hand och den stripiga, gula luggen hängande i synen. Hans stela, stirrande ögon vittna om att något häpnadsväckande hänt, och armarna svänga i luften som väderkvarnsvingar.

Jo, Gud hjälpe oss, nu hade de kommit! Från Ålandshav hade den starka ryska flottan seglat fram med 28 linjeskepp och 140 galejor, och vid Rådmansö hade den skräckslagna befolkningen skådat fullt med båtar över hela havet.

Utmed kusterna blev det nu ett skriande elände och jämmer. Bortblåst var det beryktade karolinska modet, om ock en och annan dådkraftig och tapper handling drev ryssarne på flykten tack vare moskoviternas ingrodde skräck för blå vapenrockar med mässingsknappar.

Snabbt spred sig ryktena om ryssarnas våldsdåd och grymma framfart. Husvilla, flyende folkhopar, klockornas klämtning och ett rött sken på himmelen samt flygande sotflakor och vältrande rökmoln vittnade om nedbrända städer, byar och sätesgårdar. Förfärade flydde massor av kustbefolkningen till inre delar av landet och gömde sig i de stora skogarna.

När ryktet kom till Tyresö att Södertelje lagts i aska en natt, och att den röda hanen sluppit lös utmed kusterna längs hela Södertörn, fattade fru Gustava ett resolut beslut.

En dag, när tunga rökmoln skymde horisonten och förpestade luften och hela fjärden var full av skutor med flytsaker och husgeråd, samlade hon gårdens folk omkring sig och stående i slottets sirade portal med de två stenlejonen, talade hon i kraftiga ordalag till dem om den stora fara vari de alla svävade.

Hon skildrade moskoviternas illdåd och huru de t. o. m. plundrat och vanhelgat gravarna och bortfört värdefulla koppar-kistor och stulit kyrksilver. Hon framhöll det farliga i att de båda män, som regeringen utsett till ledare av landets försvar, pomraren Zöge och polacken Urbanowitsch icke ens kunde tala svenska, varför det var omöjligt för dem att inge förtroende och få folket med sig. Slottets underlydande hörde uppmärksamt på vad deras husfru hade att säga, och de voro alla eniga om, att som en man följa fru Gustava och söka rädda gården.

Nu arbetades det oavbrutet dag och natt på Tyresö slott. Man hörde yxors hugg och sågars gnissel och enstaka korta befallningsrop. Mitt på gården syntes fru Gustavas myndiga gestalt, där hon stod kapprak och ståtlig, pekande med sitt spanska rör och kommenderande, nitisk och färdig att offra allt för att rädda fäderne-godset undan ett nesligt öde. Inom kort var slottet berövat sina fem höga tornspiror, som varit dess stolthet. Vemodigt betraktade fru Gustava den väldiga högen av stenbråte och sönderbrutna metallplattor. Men

(Forts. sid. 47.)

De kooperativa företagen — allas egendom

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

AUGUSTA WEIDENHIELM.
F. Bergman, Stockholm. Änka efter generalkrigskommissarien C. H. Weidenhielm. 80 år den 11 januari.

JULIA BRODIN.
F. Rosentwist, Höör. Änka efter maskindirektören vid S. J., Gust. Fredr. Brodin. 75 år den 8 januari.

HULDA BRATT.
F. Svensson, Göteborg. Änka efter grosshandlaren C. W. Bratt. 75 år den 14 januari.

OLGA EDLING.
F. Orstadius, Kolhammar. Änka efter civilingenjören Knut Edling. 70 år den 7 januari.

MALIN LINDENCRONA.
F. Gyllenkrok, Växjö. Änka efter v. häradshövdingen A. A. W. Lindencrona. 70 år den 13 januari.

ALMA LAGERSTRÖM.
Fröken, Enköping. Har under 40 år innehåft sjukhem åt d:r Ernst Westerlund. 65 år den 10 januari.

NELLY OLSSON.
F. Wennberg, Stockholm. Maka till f. d. bankdirektören Emil Olsson. 65 år den 14 januari.

EMMA LARSSON.
F. Warholm, Nybro. Änka efter ingenjören Aug. Larsson, Solstadström. 60 år den 26 december.

HILDA ARFVIDSON.
F. Sandelin, Vara. Maka till grosshandlaren Carl Arfvidson. 60 år den 2 januari.

SIGRID AFZELIUS.
F. Sundius, Stockholm. Maka till f. d. bankkommisariern A. O. Afzelius. 60 år den 7 januari.

ELLEN ODELSTIERNA.
F. Rinman, Stockholm. Maka till professorn Erik G:son Odelstierna. 60 år den 13 januari.

HILDUR RUBARTH.
F. Sandström, Stockholm. Maka till tullkontrollören K. H. F. Rubarth. 50 år den 9 januari.

BERNHARDINA JÄGERSTRÖM †.
F. Lindberg, Finspång. Änka efter trafikchefen J. E. Jägerström. * 1835, † den 7 december.

KAROLINA SJÄLANDER †.
Fröken, Gävle. Under 41 år föreståndarinna för Högre flickskolan i Gävle. * 1841, † den 8 december.

LEONIE ALTHIN †.
F. Ehrenborg, Stockholm. Änka efter pastorsadjunkten Carl Johan Althin. * 1842, † den 28 december.

HELGA STACKELBERG †.
F. grev. Spens, Norrköping. Änka efter majoren, greve A. R. L. Stackelberg. * 1843, † den 21 december.

HILDA CASSEL †.
F. Cassel, Stockholm. Änka efter översten F. G. Cassel. * 1853, † den 9 december.

HANNA HØIJER †.
F. Weideman, Norrby, Sala. Maka till kyrkoherden och kontraktsprosten Johan Høijer. * 1853, † den 28 december.

IDA CHAMBERT †.
F. Westerlund, Norrköping. Maka till fabrikören Axel Chambert. * 1854, † den 18 december.

ESTHER FISCHER-LINDSKOG †.
Fru, Stockholm. Pianist. Maka till överläraren Frans Lindskog. * 1880, † den 28 december.

RUMFORD

"Visst lyckades sockerkakan
— jag använde ju Rumford!"

RUMFORD

LEENDET. AV ALMA SÖDERHJELM

ETT-LITET NOVELLFRAGMENT

MAN LER JU INTE PRECIS GÄRNA, när man är ensam, men i alla fall hade han det slags utseende, att han hade bort le. Han såg ut som en god och glad gosse, lång och stark och den trumpna min, han anlade, klädde honom inte alls. Hade han varit skådespelare, hade man kunnat gissa på en mask, men skådespelare var det sista, han kunde vara, fastän han var lång, välvuxen och slätrakad.

Han satte sig vid bordet bredvid mitt, inte mitt för, men på sidan om bordet, så att jag hade honom i profil. Han studerade länge den lilla matsedeln, alltför länge, ty det var ingenting att studera. Jag skulle på förhand kunnat säga, att han skulle äta just det han åt, och som jag och alla de andra åto. Det var nämligen något smått mysteriöst med den andra rätten man hade att välja på. Han stannade också mycket riktigt vid de ryska köttbullarna med sina inbakade gurkbitar. Där emot tog han det större smörgåsbordet, medan jag hade tagit det mindre.

Han åt mycket långsamt, men ändå inte som den, vilken äter för njutningens skull, och ännu mindre som den, vilken icke ätit på länge och är rädd att det skall bekomma honom illa. Nej, han åt bara långsamt, på samma sätt som man klär på sig långsamt, av gammal vana, för att vara säker på att det blir ordentligt gjort. Inte för att de särskilda detaljerna heller på något sätt intressera en, men för att man inte riktigt kan känna igen sig själv, innan hela stassen har kommit ordentligt på sin plats.

Han tittade inte en enda gång mot dörren, och ändå kom hon. Då hade han hunnit hugga gaffeln i sin första ryska kött-

En roande psykologisk studie som med träffande karaktäristik framställer ett som frasen lyder "älskande par".

bulle, och jag hade beställt mitt kaffe.

Hon var vacker utan att se bra ut. Hon var klädd i en kort päls, men hade en så mycket längre historia att förtälja. Det hade varit mankemang med kläder, telefoner och isynnerhet spårvagnar.

— Varför tog du inte en bil, frågade han.

— Jag hade inte pengar, svarade hon, och smålog förläget.

Då sade han inte ett ord mera, utan kallade endast en av uppasserskorna till deras bord. Han frågade henne inte heller, vad hon önskade, och beställde inte något för hennes räkning. Han gjorde bara en gest som uttryckte, att de två kunde komma överens.

Hon såg på honom, såg på uppasserskan, och sedan åter på honom. Men han märkte det inte.

— Kaffe, sade hon resignerat.

Jag höll henne räkning för, att hon beställde det billigaste, när det var han som skulle betala, och mindes en väninna, som brukade proklamera: »kastrullhjärpe och jordgubbar, om jag får betala själv, korv och potatis, ifall någon annan tänker be-

Kring dagens bibelord.

Utvällda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Jag förgäuter det som är bakom mig och sträcker mig mot det, som är framför mig.

Filipper br. 3: 13.

Och jagar mot målet för att få den segerlön som hålles framför oss genom Guds kallelse ovanifrån i Kristus Jesus.

Filipper br. 3: 14.

Jag vet på Vem jag tror och jag är viss om att Han är mäktig att för "den dagen" bevara, vad som har blivit mig anförtrott.

II Tim. br. 1: 12.

I veten ju, att fastän de som löpa på tävlingsbanan allesammans löpa, så vinner allenast en segerlönen. Löpen såsom denne, för att I mån vinna lönen.

I Kor. br. 9: 24.

Men alla som vilja delta i en sådan tävlan, pålägga sig återhållsamhet i alla stycken, dessa för att vinna en förgänglig segerkrans, men vi för att vinna en oförgänglig.

I Kor. br. 9: 25.

Herren är den som går framför dig. Han skall vara med dig.

I Mosebok 31: 8.

Du skall leda mig efter Ditt råd och sedan upptaga mig med ära.

Psalm 73: 4.

Hela vägen går Han med mig

Är på branterna mitt stöd

Ger mig nåd för varje prövning

Styrker mig med Livets bröd

Och om hjärtat skulle törsta

Vägen känns tung och lång

Fröjdekällor strax ur klippan

Springa fram som förr en gång.

tala för mig». En god princip, vilken det dock ej alltid tillåtes en att följa.

Nog tyckte nu jag emellertid, att han gärna hade kunnat unna också henne en rysk gurkbulle. Visserligen såg hon mycket uppblåst och mätt ut, men det hade ju varit så många mankemanger med kläder, spårvagnar och telefoner.

Men det gjorde han inte. Han talade inte med henne, vände sig ej en gång om för att betrakta henne ett slag. Han fortsatte att äta, med en min som hade han icke haft det ringaste intresse i världen av att hon hade kommit, och om möjligt ännu mindre av, om hon skulle gå därifrån hungrig eller mätt.

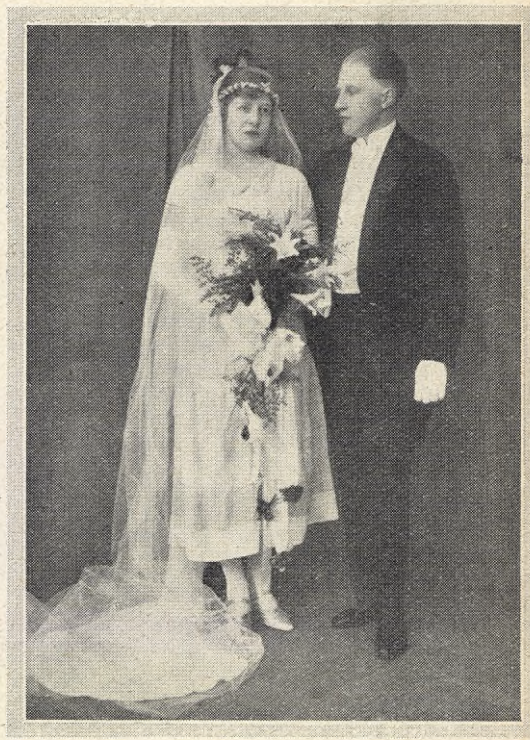
Ack, huru väl känna icke vi kvinnor alla dessa fruktansvärda ögonblick, då vi genom någon småsak förorättat en man, och måste försöka överbevisa honom om, att vi inte gjort det! Aldrig handskas vi så valhänt med våra ord och åthävor som i sådana ögonblick. Och med vårt leende!

Denna flicka yppade genom hela sitt uppträdande en djup okunnighet om det manliga psykets förutsättningar och funktioner. Jag tänkte nästan att gå fram till henne och säga henne, att hon skulle vara tyst och inte tala. Hon hade fått för sig att det enda, som kunde rädda situationen var just att tala och hon talade oavbrutet. Nåja, så må det varit hänt. Bara hon skulle ha förstätt att tala om samma sak hela tiden. En man kan ännu finna sig i att vi äro så upptagna av något som hänt oss, att vi ej kunna dämna vår ordflod. Han slår dövöret till och tänker på annat under tiden. Det kan, som sagt, ännu gå för sig. Bara man inte byter ämne. Bara en karl för guds skull inte kan miss-

(Forts. sid. 49.)

På restaurang Rosenbad i Stockholm sammanviges lördagen den 19 december korrespondenten i Paris, Nils Blomberg och fröken Greta Holmblad, dotter till framlidne förste stadsläkaren i Sundsvall, d:r Simon Holmblad och hans likaledes framlidna maka född Resselst. (Foto: Lamm.)

I Adolf Fredriks kyrka i Stockholm sammanviges onsdagen den 23 december e. o. hovrättsnotarien, t. f. vattenrättssekreteraren Eric Grundén och fröken Maja Carlson, dotter till framlidne stadsingenjören J. B. Carlson, Linköping, och hans maka född Pennington.

Landwirtschaftliche Frauenschule, "Lehrgut Lindenhof"

Lehrgut Lindenhof
Post Wohldorf, Bezirk Hamburg

erstrebt die Ausbildung von gebildeten jungen Mädchen in Haushalt, Gärtnerei, Geflügelzucht u. Landwirtschaft unter Leitung bewährter Fachkräfte. Modern eingerichtetes Lehrgut von 500 Morgen in selten schöner Lage an grossem See nahe Hamburg. Heranziehung der Schülerinnen zu allen praktischen Arbeiten des Gutsbetriebes und der grossen Gutsgärtnerei. Prospekt auf Wunsch.

EN KONSTNÄRS BLICK PÅ KVINNAN

NÅGRA PORTRÄTT AV AXEL
TÖRNEMANS HAND.

(Samtliga verk — utom porträttet av fru
Bonnier — finnas i Thiels galleri.)
Foto: Holmén.

Porträtt av fru Greta Bonnier, f. Lindberg.

Porträtt av professorskan Signe Henschen, f.
Thiel.

Fru Greta Östberg, f. Thiel, maka till
professor Ragnar Östberg

"Ett nytt liv fullt av vär och hopp började, när jag målade bilden
av min hustru", har Axel Törneman själv berättat om porträttet
härovan.

Det parisiska nattlivets grella färger och flämtande rytm har Törneman
fångat med genialiska penseldrag i "Nattkaféet."

K V I N N L I G A R I D D A R E

Jaså, de svenska damerna ha blivit vasariddare, konstaterar ni kanske nu i den första glädjen. Nej, ännu äro vi icke där, men vi ha ändå ordensprydda damer och kvinnliga riddare i Sverige, dekorerade av mera artiga makter än det egna landet, där damerna numera — ty förr ha kvinnliga ordnar funnits — kunna få vissa medajer. Härom läses en liten utredning här nedan.

En av våra rikast ordensdekorerade damer är fröken Ellen von Platen.

Professorkan Calla Curman har den sällsynta utmärkelsen Illis quorum i tolfte storleken.

Fru Ethel von Heidenstam har dekorerats med en mängd ordnar för sjukskötersketjänst under kriget. Här ses hon iförd rysk sjuksköterskedräkt.

Anna Branting bär Frankrikes hyllning, Hederslegionen.

En förnäm ordenstrio är fru Charlotte Hallin, maka till kabinettskammarherre E. A. Hallin, ägarinna till.

Grevinnan Mathilda Taube, f. Grabow, har bland sina på sängerskebanan erövrade ordnar bl. a. Litteris et Artibus i briljanter, som inte ofta utdelas.

NÄR KVINNORNA TOGO SÄTE OCH stämma i riksdagen och tillskansade sig männens ämbeten och löner menade några, att nu skulle det väl inte dröja så länge innan man kunde tala om kvinnliga vasa- och nordstjärneriddare.

Men ännu har dock aldrig någon av våra svenska ordnar tilldelats kvinna. H. M. Drottningen är visserligen självskriven som innehavare av landets högsta utmärkelse-

tecken, Serafimerorden, men annars kunna våra högst förtjänta kvinnor inom konstens eller det sociala livets område t. v. endast hedras med medaljer, »Litteris et Artibus» »Illis quorum», Svenska Röda kors-medaljer eller medaljer av mera enskild natur. Till vissa kungliga jubileumshögtidligheter ha präglats »mynt», som utdelats även åt damer, men någon riktig kvinnoorden, har inte på länge funnits i Sverige. Atminstone

tvenne svenska drottningar ha försökt sig på instiftande av en sådan orden, men i alla tre fallen har företaget varit så gott som dödfött.

Först var det Maria-Eleonora, som i sin sorg över hjältekonungens död, stiftade och åt sitt »hoffruntimmer» utdelade en orden, vars insignium var ett krönt hjärta. Hon sökte på detta sätt trösta sig över förlusten av konungens uttagna och balsamerade

hjärta, som hon till en tid förvarade i sitt sorggemak, men äntligen av Rådet förmåddes att låta nedläggas i kistan.

Drottning Kristina instiftade Amaranterorden, som dock upphörde att utdelas redan efter ett år. Dansorden »Amaranten» har ingenting mera än namnet gemensamt med den ursprungliga Amaranterorden.

Den prakt- och maktlystna Lovisa Ulrika passade på att ta en sönderslagen solfjäder till förevändning för stiftande av en egen orden, Solfjädersorden, avsedd att också förlänas åt damer. Under en båt-färd gick drottningens solfjäder i kras, någon av uppvaktningen delade ut bitarna bland sällskapet och därmed var uppslaget givet till den nya orden, som dock knappast hann utdelas mer än till några få personer i drottningens omgivning innan den upphörde.

Vår f. n. rikast dekorerade svenska torde vara Elsa Brändström och närmast henne kommer fru Ethel von Heidenstam med inte mindre än 13 utmärkelsetecken. Bredvid dessa båda kunde nämnas en lång lista med namn på svenska kvinnor, som för sin kärleksverksamhet inom eller sin offervillighet för de av kriget härjade länderna av dessas regeringar belönats med heders-tecken och ordensdekorationer.

Hovet närstående damer och i utlandet ackrediterade svenska ministrars fruar bli givetvis dekorerade med utländska ordnar. En orden som endast i ytterst sällsynta fall tilldelas en kvinna, är den påvliga orden »Heliga graven», som instiftades på korstågens tid och utdelades av romerske patriarken i Jerusalem. Enda svenska innehavarinna av denna orden är grevinnan Blan-ceflor Fischler-Treuberg f. Bildt. Den turkiska »Nishan-i-Chefkat», (Barmhärtighetsorden), stiftad av Abdül Hamid 1878, bäres däremot av mer än ett tjugotal svenska damer med prinsessan Ingeborg i spetsen. En bland de allra första svenskor som förlänades denna ordens praktfulla kraschan i briljanter var prinsessan Emine's väninna, fru Adèle von Bornstedt.

Två gånger har riddaretecknet av »Franska Hederslegionen» tilldelats svenska kvinnor, nämligen författarinnan Marika Stjernstedt och fru Anna Branting. TH. K.

Syster Elsa i Tyskland.

(Forts. fr. sid. 35.)

där också s. k. arbetsstudenter som ledare för dem. Det är studenter, som måste förtjäna för att kunna fortsätta sina studier, och som väljas ut med största omsorg. De komma på ett år och äro bra avlönade. Det har hänt, att studenter, som arbetat i Neusorge, flyttat sina studier från Halle till Leipzig för att varje lördag kunna resa ned till Neusorge. Om söndagskvällarna är det alltid stora samkväm med mycket musik och sång, där alla delta. — Det omfattande kontorsarbetet, som hör till en sådan anstalt är överskådligt och praktiskt ordnat i minsta detalj. Elsa Brändström visar med en viss stolthet att varje barn under det gångna året inte kostat mer än 1,72 mark per dag — underhåll, kläder, utbildning, allt inberäknat.

Alla »Stammkinder» gå i skola i Mittweida — genom myndigheternas tillmötesgående fritt. Syster Elsa är noga med att det inte skall vara någon yttre skillnad

Iduns dockskåpstävling.

Vi erinra om Iduns i nr. 49 förra året utlysta tävling för dockskåp som skola utställas vid årets Bygge och Bo hos Liljewalchs. 600 kronor utdelas i pris, därav 200 kr. för det bästa dockskåpet,

mellan hennes barn och de andra skolbarnen. De äro snyggt klädda, ibland få de bjuda hem kamrater och det tycks redan ha gått in i befolkningens medvetande att det är en lycka att höra till »barnen på slot-tet.»

Allt är icke sagt om Neusorge med att tala om hur barnen få mat, kläder och utbildning. Elsa Brändström vill något mer än allt detta, och vad hon vill har vuxit fram för henne genom det stora ansvar hon tagit på sig. Hon vill ge barnen en optimistisk livsåskådning, säger hon själv. Optimismen anser hon är naturlig för varje barn, men »den inre källan till lycka» blir ofta tilltäppt genom intryck och förhållanden redan under barndomen, framför allt genom den s. k. uppfostran. »Vi få icke ta ifrån barnen förmågan att känna den livsglädje, som är motorn till varje handling och varje steg i livet, som leder till framgång», säger hon. »Man måste hjälpa dem, så att icke källan sinar ut i sanden — man måste ge dem ideal och väcka längtan hos dem att sträva efter idealen.» —

Man måste ta vara på de positiva sidorna av ett barns natur, säger hon vidare. En stor del av människorna betrakta arbetet som ett nödvändigt ont, men man måste förundra sig över ett barns arbetsintensitet och uthållighet vid arbete, som är ett naturligt led i dess utveckling. Genom felaktig ledning komma barnen ofta till den sorgliga uppfattningen av arbetets tyngd. Men »finns det något mera uppfriskande, något mera väckande än arbete?»

Det är svårt att ge ett verkligt intryck av den anda, som besjalar arbetet på Neusorge, den arbetsglädje, som finns där, och den prägel av hem, som vilar över det hela, något förvånande i en anstalt av sådana dimensioner. Förklaringen gavs mig nog i ett svar jag fick av en av de arbetande därute: »Det är hennes personlighet.» En f. d. krigsfånge gav den i andra ord: »Sie ist die grosse Mutter». Det är ju också ett säreget band, som binder Elsa Brändström vid många av barnen på Neusorge: hon är den sista länken med fadern.

Elsa Brändströms två andra hem i Tyskland.

De andra institutionerna, som höra till Elsa Brändströms stiftelse för f. d. krigsfångar, äro godset Schreiber-mühle i Brandenburg och badorten Marienborn-Schechwitz i Sachsen.

Schreiber-mühle är en mindre lantgård med kvarn och elektricitetsverk. Avsikten med inköpet av gården är att bereda arbetsmöjligheter för enstaka f. d. krigsfångar, som lida fysiskt eller psykiskt av fångenskapens följder, och har förverkligats från och med i höstas.

Arbetssanatoriets mening lever på ett alldeles särskilt sätt i Marienborn. Det består av två hemtrevliga korsvirkeshus med rum för sjuttio gäster, en stor matsal med en rymlig veranda, sällskapsrum och ett bibliotek på över två tusen band. Badorten har egen svavelkälla och gyttjelager samt egen läkare.

Marienborn har Elsa Brändström köpt

för inkomsten av sin bok om åren i Ryssland, och det har nu en höst och tre somrar från maj till oktober varit öppet för f. d. krigsfångar i Sibirien. Män av alla samhällsklasser mötas där, arbetare och bankdirektörer, hantverkare och officerare och ämbetsmän i statens tjänst. Alla politiska riktningar äro representerade och meningsutbytet blir livligt vid de diskussioner, som ofta förekomma. Naturligtvis är avsikten med badorten den att ge krigsfångarna en lugn tillflyktsort, där de kunna återvinna hälsa och krafter, men lika mycket att bygga vidare på det kamratskap olika samhällsklasser emellan, som fångenskapen gav.

Det fordras en stark tro och ett stort mod för att skapa något sådant som Marienborn och Neusorge, förutom den geniala organisationsförmåga, som gör det praktiska utförandet av de stora idéerna möjligt. På min undran, om Schwester Elsa inte känner sig ängslig för pengar, svarar hon bara: »De komma, de ha alltid kommit, när de behövs». Mest bidraga Sverige och Amerika, men på sistone även Tyskland.

En fråga som mötte mig både på Neusorge och Marienborn var denna: Vet ni egentligen i Sverige vad Schwester Elsa gör för oss? Den har ljudit för mina öron alltsedan och är orsaken till att detta skrivits. Även den starkaste har gott av att känna andras intresse för det arbete man ger sitt liv åt, och säkert är, att den som stöder Elsa Brändströms verk i Tyskland ger sin hjälp åt verklig kärleksverksamhet, en sådan, som icke endast räddar människor ur lekamlig nöd utan också ur den verkliga andliga nöd, som för många blivit en följd av världskriget.

LOTTEN RIGNELL.

(Illustrationerna foto: B. Zillesen, Bautzen.)

Mor och dotter emellan.

(Forts. fr. sid. 36.)

Över huvud taget bör man nog ta sig mycket mera tid att vara mamma än vi kvinnor i vårt jäktande, jazzande, andlösa sekel göra. Ofta, när jag ser en sådan brådskande, av societetsplikter eller förvärvsintressen uppfylld mamma snudda förbi mig i vimlet, undrar jag storligen: Men när har hon tid att vara mor, att grubbla sig fram till rätta vägar att leda sina barn på, att försätta sig själv i den lugna, harmoniska sinnesstämning, vilken är den enda rätta kring barnens utveckling och upp-växt?

Inte menar jag att man skall pjunka med dem, alltid stå på tå för dem och ängsligt studera deras minsta egenhet. Jag menar det tvärtom så litet att jag blev helt glad då fru W. (en av de mammor jag talat om, som har så liten tid med sina barn att hon måste skämma bort dem alldeles hejdlöst de korta stunder hon och de äro tillsammans) härom dagen på ett kafferep förfasade sig över huru sträng du är mot dina! Vad jag menar är att barn skola ha ro och frid omkring sig, även för allt för mycken uppmärksamhet. Ty likt andra växande plantor, kunna de inte utvecklas i en stormig eller ojämn, än kylig, än för het atmosfär, och likt andra små djur behöva de känna den trygghet en fast, lugn jämn ledning ger. Alltså ingen mors eller fars, vilken inte själv lärt sig behärska sina

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid
A.-B. NYABLÅHAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljh. 23.

BUTIKER: Hölländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7, Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2, Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjalt, Skolvägen, Älfsjö.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39.

Årets Viking

Solida. Pålitliga.
Utmakare

DSF För Gardiner o. Storer

Linne, Voile, Etamine, Tyll, Spetsar o. Motiv, äkta o. imit.

Stort urval! Billiga priser!
DE FÖRENADE SPETSFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL,
Grefteureg. 13 (Hörnbutiken) Stockholm.

Hemfärgen Härvans Modefärger

Rosa, skär, guld, perlblå, perlgrå, rostfärg, klarblå, biege, orange, terracotta och reseda

giva Eder alltid en idé till den finare garderobens förskönande.

Begär provkarta.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Järn- medicin

i en eller annan form intages ofta som stärkande medel
Den nya kombinationen

Phospho-Energonpiller med järn

är i sådana fall av synnerligen god verkan. Innehåller förutom det för hjärna och nerver välbeprövade Phospho-Energonet även järn i för organismen lämpligaste mängd och form. Phospho-Energonpiller med järn fås på alla apotek i burkar à 100 och 300 piller.

tusen skiftande lynnen och stämningar! Barn behöva känna att de stå på fast mark och att det högre väsen föräldraskapet är tronar säkert på sin plats och delar ut domar och belöningar med lugn och oväld i sinnet.

Jag talar nu om mindre barn, barn i den ålder dina äro. När de bli äldre upptäcka de tids nog trots allt gudomens lerfötter. Men då skola de ha blivit så pass gamla och mogna att den anblicken inte verkar avslöjande utan en gradvis nådd kunskap. Märk väl, vi böra aldrig under några förhållanden hyckla överlägsenhet inför barnen. Jag anser t. ex. att begå vi ett fel, t. ex. brusa upp i onödan — böra vi mycket ordentligt be vederbörande om ursäkt, även om han skulle råka vara minderårig och vår egen pojke. Men det finns i vissa familjer en slarvig, alltför förtrolig ton föräldrar och barn emellan, en duande, slapp kamratakthet, vilken absolut inte är nyttig varken för den ena eller andra parten. Man kan visa sig i nattrock och tofflor för sina barn men deshabillén bör andligt och lekamt talat absolut aldrig gå längre än så. Jag är glad att jag tyckte mig finna att Olof och du höll på en sund disciplin i den vägen både för er själva och edra telningar — förtroende, icke bara förtrolighet!

Kanske kommer även frånvaron hos er av moderna föräldrars alltför stora förtrolighet av den förundran du talar om att du känner inför dina barn som individer? Du har aktning för deras individualiteter; jag har med nöje märkt att du i småsaker låter dem utöva sitt eget omdöme, för att sålunda gradvis vänja dem att vid allt större och betydelsefullare val själva avgöra vad som är bra och inte bra.

Vi böra aldrig glömma hur nära släkt ett människobarn är med en växt eller ett litet djur och att lika litet som man hastigt, bryskt, i ett enda nu kan påverka eller förändra de senare, kan man det med den förra. Uppfostran bör så mycket som möjligt härma det organiska livets tåliga rofyllda metoder; ett omärkligt, ömhetsägna groende vara dess ideal.

Och därför, kära dotter — hur det nu går med ditt konstnärskap — i det konstnärskall, det är att vara moder, synes du mig på rätt väg — den gyllene medelvägen där friden bor.

ANNA LENA ELGSTRÖM.

Den modiga slottsfrun.

(Forts. fr. sid. 41.)

förödelsens styggelse skulle sätta än större spår. Utmed stränderna vid inloppet till Tyresö sattes nu eld på skogen. Varken ungskog eller hundraårsekar sparades av fru Gustava. Sedan måste man bilda vattenkedja och långa led av sotiga, svettiga människor langade ämbar från sjön. Det var ett påkostande arbete att först begränsa och sedan släcka det rykande jättebålet.

Iduns byrå och expedition,

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Lediga platser 25 öre
å textside. Bestämd plats | Plattsökande
20 % förhöjning. | Pensionat-, Skol- & Diverseannonser ... 35 öre

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Praktupplagan | Vanl. upplagan
Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

Gahns
UPSALA

Faréna crèmen är den eleganta damvärldens förnämsta skönhetsmedel. Högt uppskattad för sin milda, välgörande inverkan på huden. Utan att efterlämna fettglans intränger Faréna i porerna och skänker åtlyn skönhet och behag. Utmärkt underlag för puder.

FARÉNA
HAFRECRÈME

FÖRSTA VARDAGEN i varje månad BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptväg är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm I Tel. K. 4000

SINGER

Lilla Elektriska
DET MODERNA HEMMETS SYMASKIN.

Springmadrasser för alla ligg- o. sittplatser. Bildynor - Stålmöbler

Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrar Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Illustrer. priskurant franco.

SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

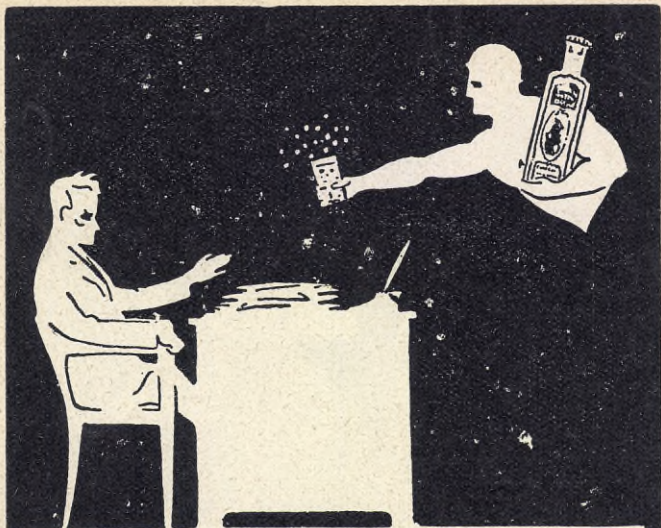
Lider Ni av Ischias?

Här finnes snar hjälp.

Hur svåra Edra plågor än må vara, så skall Sloans hejda dem och skänka Er en underbar känsla av lättad och ro. Ingen ingnidning! Stryk endast linimentet helt lätt på det smärtande stället, det tränger in av sig självt, och Ni skall snart få känna, att Sloans fyllt sin uppgift. Hav en flaska till hands för att göra slut på alla plågor från reumatism, ländvärk, nervinflammation, vrickningar, slag och liknande obehag. Fås på alla Apotek.

Sloans
Liniment
BORTTAGER SMÄRTA

Dåsighet och Olust

Är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort. *Fruksalt-Samarin* rensar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. *Fruksalt-Samarin* utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruksalt-Samarin*. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek hos Drog- och Färghandlare m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK · STOCKHOLM

Sparta

SKODON

med BJÖRNLÄDERSULOR försäljas med garanti för sulornas hållbarhet. Björnlädet är tre gånger starkare än vanligt läder samt absolut vattentätt.

Ät Carr's läckra Kex och Chokoladkex

Fås i alla Speceri-, Frukt- och Konfektyraffärer

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från **ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE**
Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11, STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56 och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30 och 25 82.

Fråga: Jag har en ren och frisk hy men ganska ömtålig och som efter tvättning kännes torr. Vilken tvål bör jag använda? Har provat flera av de i marknaden mest bekanta tvålarna, men ej funnit någon, som är lämplig.
Mademoiselle X.

Svar: Alla, som ha en frisk och vacker hy, bör för att bibehålla densamma använda sig av en ren neutral tvål, fri från alla främmande tillsatser. En tvål som uppfyller dessa anspråk är Tefatvålen. Den är mild och behaglig med kraftig löddringsförmåga även i hårt vatten samt ytterst välgörande för huden.
Hudspecialist.
(Annons.)

Knappast var förstörelseverket fullbordat, förrän den tredje och starkaste avdelningen av ryska mordbrännarekadern, som seglat söderut, nalkades Tyresö-fjärden. Avlägset plaskade åror, kosackflottiljen kom allt närmare och nu sände Tyresö-utposterna signaleldar på bergen. Snart kunde gårdens folk se att hela fjärden var full av ett myller av båtar och ett fladder av svajande vimplor.

Tyresöfolket stod i andlös spänning. Men ryssarne, som varseblevo den brända skogen utmed sjön och det skövlade slottstaket, som höjde sig ur grönskan, ändrade plötsligt kurs och seglade förbi, ut till havs, menande att en annan rysk avdelning redan varit på platsen och plundrat. Räddat var det vackra Tyresö med alla gamla stolta minnen, tack vare dess härskarinnas list och förslagna mod. Och denna ödesdigra dag slutade med en befriande glädjestämning; fast den icke kunde firas efter gångna tiders festprogram så drack man det hembryggda ölet i botten och glädjen stod högt i tak. Och till det dråpliga minnet av hur moskoviterna blivit dragna vid näsan, döptes sundet genast till Luraström.

Gustava Gyllenstierna fick aldrig se sitt slott åter höja de fem tornspirorna mot himmelen. Välståndet kom aldrig igen under hennes långa levnad. En mörk novemberafton år 1737, gick hon bort. I fyrtiofyra år hade hon då varit Tyresö härskarinna. Det var en krävande och hård tid hon levat i, som frambragte icke få män och kvinnor av hennes kynne. Tack vare dem blev vårt land räddat undan förlusten av sin urgamla frihet, som var starkt hotad under stora ofredens sista år.

EBBA VON SETH.

En tävlan med brodernålen.

(Forts. fr. sid. 39.)

är det knutna och trädde arbetet. Av äldre utländska inventarier framgår, att detta i mycket hög grad tagits i bruk just för sänglinne; vår allmog tog senare tekniken i sitt hägn. Med mycket smal kavel, alltså med små, fina rutor, bör själva nätbotten utföras.

Den svenska allmogen, som bevarade den medeltida smaken för färg, dekorerade gärna sitt sänglinne med broderi i rött; hälsingska och gästriska sömnader i denna art äro högst dekorativa, under det att de motsvarande blekingska ha större färgrikhet och ett visst sirligare drag.

Är det bevis på god och säker smak att lakanbården är smal, så får däremot örngåttets ornering gärna vara bred och praktfull. D. v. s. detta gäller framför allt den typ av örngått, som engång var de högre ståndens och senare blev allmogens, men till vilken vi gjorde klokt i att återgå. Detta är det långsmala örngåttet, öppet å ena kortsidan och med dekoren anbragt å den andra. I själva verket har man broderat ut ett smalt tygstycke, låt oss säga 45x25 cm., samt sedan kastat denna bård till själva örngåttet och sedan sytt ihop dettas båda långsidor. Stora fördelar äger detta sätt att ornera, och praktfullt tar det hela sig ut, då man sticker in kudden och broderiet spänns ut. I vår allmoges utefter väggen ställda sängar vändes den broderade sidan av örngåttet utåt och blev fullt synlig. Ypperligt lämpa sig för dessa örngått utskärssömnaden, hedebosömmen och det knutna och trädde arbetet. Vacker är även den danska hedebosömmen till sänglinne.

Gemensamt ha alla de här föreslagna

Den bästa brösttablett är

Enköpings Bröst-Tablett

Bekvämlig förpackning i hållbar tub. Pris 25 öre.

A.-B. Enköpings-Tabletter, Örebro. Tel. 144.

KOLYNOS är den idealiska tandcreamen, ty den rengör grundligt tänderna utan att skada den för tändernas bestånd oskattbara emaljen. Dessutom har den en kraftigt antiseptisk och bakteriedödande verkan mot de miljontals bakterierna i munhålan. Den skyddar sålunda för tandvärk och tändernas förstöring. Begär alltid

KOLYNOS

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tveklaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Färgband

till Eder skrivmaskin bäst och billigast från firma

Dahlins Färgband
Huddinge.

Första specialaffär i Sverige för fournering av färgband. Sedan år 1910 leverantör till statens verk. Ombud antages å alla platser.

Där ligger något under,

att

PARADISMADRASSERNA

vunnit en så stor framgång. Förklaringen är den att allt stoppmaterial sorteras, renas och decinficeras å egna moderna specialfabriker.

Paradismärket står därför i en klass för sig.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG.

Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik. Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 paret, extra tjocka 3: — paret. Åderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti Humana priser. Förstklassigt parfymeri med toilett- o. tekniska artiklar 10% extra rab.

Uppgiv mått

CITY.

Jakobsbergsg. 27, hörn, av Regeringsg. Flemminggatan 13, mitt för Separator Till landsorten mot postförskott.

Influensa

är en akut, smittosam sjukdom av svåraste slag.

Det gäller att redan från början bryta udden av dess ödesdigra verkningar. Därvid har Ni ett verksamt medel i Globoid, som har förmåga att förlama sjukdomens kraft, stilla smärtorna och avlägsna sjukdomsorsakerna.

Globoid, detta underbara medel, erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av 2: 30 och 1: 25 pr flaskor. Tabletterna äro lätta att intaga och ofarliga.

Färgad klädning

i ljus kulör ersätter ny. Utöf. nu på 5 dagar. Norrköp. Kem. Tvätt o. Färgeri, Stockholm, 9 Hötorget, nedom Hallen.

GLORY
TANDCRÈME

sätten att de äro traditionella; ett visst nyskapande låter sig dock tänkas, och säkert borde våra textilkonstnärer kunna åstadkomma något nytt i denna genre. Men till en god konstnär bör man lita sig om man dristar sig på något sätt frångå traditionen.

ELISABETH THORMAN.

Spansk fajans.

(Forts. fr. sid. 37.)

Det är det egendomliga med dessa fajansvaror, att man i allmänhet sällan tillverkar dem efter mönster och ritningar, säger innehavarinna av »Tre Rosor», fröken Valborg Schonberg. »Yrket går i arv från far till son och så skickliga ha de blivit att de direkt forma modellerna i lera och sedan rita dit mönstret. Tradition och naturlig skönhetsglädje är dem ledning nog.

Det är i Sevillatrakten fröken Schonberg funnit de flesta av sina förvärv, bland vilka man också beundrar ett par ljusstakar i blått och vitt, med vackert stiliserat mönster, påminnande om Wedgwoods och Mariebergs kvalitetssaker.

Leendet.

(Forts. fr. sid. 43.)

tänka, att vi tala för hans skull, för att underhålla och roa honom!

Denna flickan böt oupphörligt ämne. Först berättade hon en historia, som jag ej kunde höra, men som aldeles uppenbart inte intresserade honom. När hon märkte det, slog hon om och berättade en annan, som hon i sin iver utlevererade så högt, att jag ej kunde undgå att höra varje ord. Den handlade om en av hennes väninnor och något slags missförstånd som varit mellan denna och hennes fästman, en synnerligen olämplig historia att draga förresten just vid detta, som det tycktes, analog tillfälle. Som om hon plötsligt själv skulle ha blivit slagen härav, avbröt hon sig mitt i meningen, vilket hon hade bort ha nog sinnesnärvaro att inte göra. I stället påminde hon, något mer lågmält, om en tjugig episod vid hemfärden från en bal, där de tydligen föregående dag hade varit tillsammans. Men inte ens det bet på honom. Då höll hon verkligen en liten paus. Jag var riktigt orolig för vad hon därefter skulle hitta på. Och det var nog det värsta hon överhuvud kunde hitta på. Efter den lilla pausen, frågade hon nämligen med en låtsad naturlighet, som var långt ifrån övertygande, hur det varit på kontoret, och om han hade haft mycket arbete. Han mumlade något och drog ett första bloss ur sin nytända cigarett.

Det värsta var nu emellertid icke, att hon sade allt detta, men att hon log oavbrutet under det hon talade. Först log hon bara echaufferat, hennes leende var en enda glädjesuck över att äntligen vara där. Men sedan började hon le i allra största allmänhet, bara för att le, för att visa, att hon var glad ändå, att hon hade ett soligt humör, vilket kunde trotsa vilka motigheter som helst, att hon var just den trevliga följeslagarinnan, han borde välja sig genom livet. Men när han inte ens reagerade för hennes solskenshumör tog hon sig till att le på detta medvetna makabra sätt, som kvinnor tyvärr ofta nog förfalla till. Hon log för att snärja honom, för att trola honom, för att få honom god igen. Hon snörpte sin mun på ett självsvåldigt lekfullt sätt, precis som när man säger till barn: »seå, var nu riktigt snäll! Å, skratta nu lite!»

Men han var och förblev omöjlig att

Det är ofta likgiltigt, om Ni väljer hushållskärl av koppar eller aluminium. Bådadera hava sina fördelar, och valet dem emellan kan vanligen anses vara en smakfråga.

Det är däremot icke likgiltigt vilket fabrikat Ni väljer. Vill Ni hava kärl, som äro hållbara och slitstarka, som äro lätta att hålla rena och blanka, som förena århundradens traditioner ifråga om kvalitetstillverkning med den modernaste konstruktiva utformning, så väljer Ni

Skultuna
kokkärl

Kronan och sigillet
— Eder garanti.

Len

Astra-Maltos

välsmakande, lättmalt näringsmedel för barn, digivande mödrar och konvalescenter. Förordas av läkare. 1/1 burk Kr. 3: 25 1/2 " " 2: — Hushållsförpackningar kr. 5: — Försäljes å apotek, tekn. och speceriaffärer.

CHINALACK

måste det vara, för att resultatet skall bli det bästa. Tag inga dåliga efterrapningar. CHINALACK finnes hos alla färghandlare.

Dorch, Bäcksin & Co:s A-B
Göteborg
Avd.-kontor i Stockholm

天

ARI-MAN

**Chic
och välklädd**

är man alltid i Trelleborgs Gummikappor, som kunna användas även då det icke regnar. De ersätta fullständigt ett vanligt överplagg.

Största noggrannhet iakttagas vid tillverkningen av dessa gedigna kappor, och åt passform liksom varje minsta detalj ägnas stor omsorg, varför de äro lika hållbara som eleganta.

**Trelleborgs
Gummikappor**
Garanterat vattentäta.

Finnas i alla förstklassiga ekiperingsaffärer.

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS A.-B.

Om Ni vill hushålla

köp då

CARNEGIE PORTER

å kvartbuteljer. En kvartbutelj är precis ett glas.

Stärkande för svaga och blodfattiga.

H. M. Kon.
Hovlev.

Fyrtornets Konserver för smörgåsbordet rekommenderas

RADHES ANJOVIS i ostronsås. FYRTORNETS SARDINER, KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja, APTITBITAR, VINGASILL i dill.

Fyrtornets märke garanterar högsta kvalitet. Tillsä till "Fyrtornet" finnes.

Bruka Mason's läckra "O.K." och tomato såser

Fråga efter dessa speciellt goda såser hos Eder speceri- och charkuteriaffär

Chesebrough's Vaseline

Lukt, smak och syrfri.

Har sedan 1870 överglänsat alla.

Fås i tuber, askar och glasburkar med klöverblad-varumärket.

CHESEBROUGH MFG. CO. CONS. NEW YORK U. S. A.
Köpenhamn Ö.

Goddard's Silver-Polerpulver

SEX GULDMEDALJER

Säljes hos Herrar guldsmeder och färghandlare. Generalagenter för Sverige: Sven Askund & Co., Stockholm.

Scen och film.

Douglas Fairbanks som Don Q Zorros son.

Don Q. Zorros son heter Douglas Fairbanks senaste. En film i hans vanliga sagolika äventyrsstil, där han är en lite stryktäck, men sprudlande rolig galenpanna, en ädel och oskyldigt förorättad hjälte, som strider och segrar över alla vidrigheter och får både ära och sin älskade. Man blir glad och god, när man ser Fairbanks, och man känner sig uppmuntrad till nappatag med livet. Föräldrar böra skicka sina barn på Don Q.

Norlandersrevyn nr 62 hade sin premiär på Södra teatern nyårsdagen och den höga siffran säger ju tillräckligt om en författare som känner sin publik och är lika väl känd av den. Harmlös och underhållande låter författaren årets händelser passera revy inom en ram där det unga kvinnliga gardet utgjorde en särskild ögonfägnad. Sedan revyn som ju alltid sker fått sin omstuvning och påspädning har den nog utsikt att slå an. En verkligt roande figur, den nya generalkrigskommissarien i full paraduniform, utfördes med överdådigt gott humör av hr Wingård och är enbart den värd ett besök.

locka ur sin splendida isolation. Han satt och drog i sig sitt kaffe, som hade det varit ett arbete, som han åtagit sig eller som hade han slagit vad att inte tänka eller tala, innan det var urdrucket, och jag förstår sannerligen, att leendet så småningom dog bort på flickans fylliga läppar. Men när han hade druckit ur sin första kopp och grep den lilla nickelkannan för att servera sig en till, då hände något. Han vände sig plötsligt till flickan och började språka med henne. Alldeles naturligt och vanligt, som hade han bara fortsatt ett samtal. Han gjorde henne till och med frågor. Hon svarade. Hon såg inte alls häpen ut, men hon glömde i alla fall bort att le.

Nu tyckte jag att novellen var slut, och kallade på min uppapperska för att betala. Men den var det inte än. Ty just när jag skulle taga min kappa och gå i samma ögonblick som han slutade sin andra kopp och lade ner sin urrökta cigarettstump, vände han sig mot henne och log. Ett långt och trevligt leende, som befäste min diagnos att han hörde till det slags män vilkas typ det ej passar att vara trumpna.

Jag vet inte varför, men jag kände mig smått skamsen på hennes vägnar. Jag hade nästan önskat, att hon icke låtsats om, att hon sett, att han log.

BLOMSTER hälsningar

Kungl.

över hela jorden. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B-V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

Bröllopsresans äventyr är nu blott ett vackert minne, och av alla hembestyrmulnar Unga Frugans sinne, men hon skiner upp och ler när hon

Schröders Jästmjöl

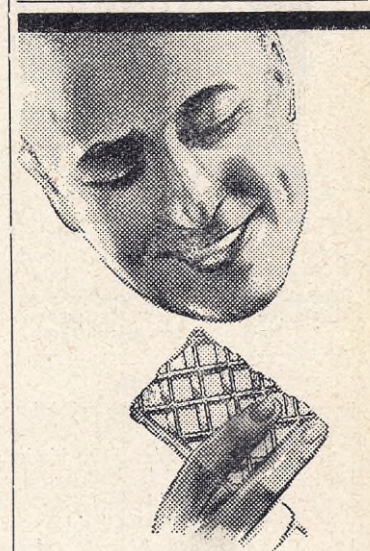
ser.

Flyglar - Pianinon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Laubberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran. A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel, Norrköping.

Man kan ej tänka sig en belåtnare uppsyn än denne herre har. Man förvånar sig dock ej däröver, han håller ju i handen ett

Örebro
KEX

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Lucks UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

Hoffmann's
Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Fort tillagad:

Benzona Chokladpudding

1/2 liter mjölk och litet socker kokas och blandas med innehåll i ett innerpaket. Serveras antingen i skål eller stjälpes på ett fat och serveras med vispgräddad eller Benzona Vanilj-Cream-sås.

Smaklig och synnerligen billig dessert.

Benzona Puddingpulver finnes med vanilj-, hallon-, citron-, choklad-, mandel-, smultron-, ananas- eller romsmak.

I enkelpaket (4-6 personer) å 30 öre.
I dubbelpaket å 50 öre.

B 105.

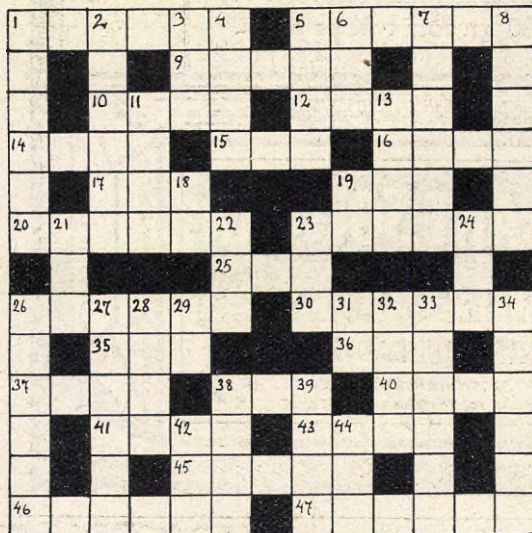
Det tänkte hon inte alls på. Tvärtom hade hon strax till hands en ändlös massa vänliga ord och tacksamma känslor, som hon koncentrerade i ett nytt leende, ett som hon inte vågat frambära medan han var trumpen, men som kom djupt ur botten av hennes älskande, kvinnliga hjärta.

All misstämning var försvunnen. Hon trodde att han förlåtit henne, att han älskade henne. Hon var åter lycklig.

Hon var lycklig, därför att hon inte förstod, varför han log. Att det inte var enbart för att han förlåtit henne och älskade henne. Utan också, och kanske mest, för att han inmundigat just det mått smörgåsbord, gurkbullar och kaffe, samt rökt just den cigarett, som voro nödvändiga för honom för att komma i form igen och i den person som satt där vid kortsidan av ett litet restaurangbord, kunna igenkänna sig själv.

ALMA SÖDERHJELM.

Kryssordstävlan i n:r 2.

Vågräta ord: 1. Församling. 5. En finare port. 9. Fattigdom. 10. Tysk flod. 12. Udde omnämnd i Fänrik Ståls sägner. 14. Måste hinkar o. d. vara. 15. Musikterm och försändelse. 16. Användes i bröd och medicin. 17. Kurort. 19. Finns ibland i spisen. 20. Fanns det förr i Vadstena. 23. Radiotillbehör. 25. Fågel. 26. Egennyttia. 30. Åkarterm. 35. Metall. 36. Gift. 37. Ort i Dalarna. 38. Förkortning i brev. 40. Brukar man ana. 41. Europeisk halvö. 43. Syd-europeisk flod. 45. För mindre förseelser. 46. Finnes vid Kolmården. 47. Fås ibland i affärerna.

Lodräta ord: 1. Befälhavare. 2. Gör man ibland kronor av. 3. Älv. 4. Förnamn på en känd minister. 5. Är gjord av skinn. 6. Socken i Dalarna. 7. Ett slags skatt. 8. Bedrövad. 11. För fartygen. 13. Finns i vissa drycker. 18. Djur. 19. Träd. 21. Är man i tonåren. 22. Användes till bostad. 23. Signatur i Idun. 24. Frukt och djur. 26. En som har med ekonomi att göra. 27. Dunkel. 28. Hastar. 29. Arbete med händerna. 31. Politisk sammanslutning. 32. Nära anförvant. 33. Bo vi i. 34. Arla. 38. Fett. 39. Importeras från Indien och Kina. 42. Namn på ett byggnadssystem. 44. Ett sådant betyg vill var och en ha.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 2".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 49. Vågräta ord: 1. Vindbryggor. 9. Arla. 10. Epos. 12. Källa. 15. Snask. 16. Ekoln. 17. Kursa. 18. Raja. 19. Små. 21. Stim. 22. Skatt. 23. Hals. 26. Ena. 27. Isar. 29. Ural. 30. Val. 31. Skrä. 32. Si. 33. Uv. 35. Ta. 36. En. 37. Maskros. 40. Ädömda. 41. Orkidé. 43. An. 44. Lom. 45. An. 46. Regnet. 47. Biroll. — Lodräta ord: 1. Vråka. 2. Illojala. 3. Nalla. 4. By. 5. Yr. 6. Genus. 7. Opartisk. 8. Rossi. 9. Akershus. 11. Skamvrån. 13. An. 14. Almanack. 15. S. k. 19. Skev. 20. Åtal. 24. Ariadne. 25. Slummen. 27. Isaskar. 28. Arendal. 34. Vad. 35. Tor. 38. Salt. 39. Romb. 40. Åar. 42. Enl. Pristagare: Greta Lundh, Fågelsångsgatan 6, Hälsingborg, och Arvid Tegelström, Gävlegatan 15 M, Stockholm. Prisen utgöras denna gång av kr. 21:45 vardera.

Är absolut ööverträffad och säljes överallt.

DÅ MAN TÄNKER TILLBAKA PÅ
ÅR 1925

och dess viktigaste händelser, stannar tanken gärna vid det världsberömda Ekumeniska mötet i augusti.

Ett enastående minne är

BILDER och BLAD
FRÅN
EKUMENISKA MÖTET

(Allmänkyrkliga världskongressen för liv och arbete)
STOCKHOLM 1925.

Rikt illustr. praktverk. Red. av generallöjtnant B. Malm.

"I hög grad tilldragande." N. D. A.
"Märklig minnesbok... ett verk av högt och bestående värde." Stockholms-Tidningen.
"Utomordentligt vackert minnesalbum... är föremålet värdigt." Sv. Dagbl.
"Synnerligen förnämligt. För den konstnärliga kompositionen all heder... En hälsning till alla, som hysa respekt och intresse för mötet." Soc. Dem.
"Alltgenom vackert och värdigt utstyrd, bilderna över allt beröm, texten upplysande och lättläst." Aftonbladet.

PRIS: Vanliga upplagan: Häft. kr. 12:—, halvfr. band kr. 22:—, Upplaga tryckt på lumphapper: Häft. kr. 20:—, Numrerad upplaga på lumphapper: Häft. kr. 25:—, halvfranskt band, lyxutförande kr. 40:—.

I varje bokhandel.

Svenska Kyrkans Diakonistyrelses Bokförlag

THERMOGÈNE-
VADDEN

alstrar värme och motverkar ryggskott, reumatism, hosta, heshet etc.
Pr paket Kr. 1.25.

Gammal, ypperlig huskur mot grått och missfärgat hår är

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

effektiv — oskadlig. Pris pr flaska 3:50 + emballage och porto. Tillverkas av Leg. apotekaren Fru S. Hellström. Uppsalagatan 11, 1 tr., Stockholm. Tel Vasa 14627.

Kvinnorna i hemmen

äro de som bestämma om inköpen.

De nås säkrast genom

SKÅNSKA DAGBLADET
MALMÖ

som är hemmens tidning framför alla andra i södra Sverige

Den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning

NERKINGAR!

Kom ihåg

Örebro läns

förnämsta

dagliga

tidning

! Pigg vaken underhållande. Snabba nyheter. Goda illustrationer. Prenumerera omedelbart för 1926!

Iduns korrespondensklubb.

Jag är stadgad, allvarlig och humoristisk. Är vidsynt och intresserad av alla tänkbara och lofvärda allmänmänskliga frågor. I brevskrivning äger jag mångårig vana och träning. Av födsel och ohejdad vana är jag ganska originell. Jag önskar träda i korrespondens särskilt med ungdomar, men har inte något emot ordbyte med andra också.

Tisteltagg.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 1. Är blond och har en ljus vacker färg på mitt hår, som jag önskar få behålla. Men eftersom ljus hår mörknar med tiden, vore jag tacksam om Idun ville vara vänlig giva mig råd samt upplysningar om något medel mot detta.

Idunvän.

Sköt håret noga, borsta det varje dag, så att det hålles fritt från damm och tvätta det regelbundet minst en gång i månaden. I sista sköljvattnet slår ni avkok på kamomillblommor. Om håret ej är särskilt fett, bör ni emellanåt ingnida hårbotten med litet svavelpomada och alltid göra det efter tvättningen, sedan håret blivit torkat.

N:r 2. Vill Skönhetsdoktorn vara vänlig ge mig ett råd vad jag bör göra med mina händer, som till min förtvivlan äro alldeles röda. Jag måste ju dagligen vara i vatten med dem (sköter mitt hushåll själv) men försöker värda dem ändå på bästa sätt. Bör jag ta ultra violetta strålar eller finnes något annat som hjälper?

Ung fru.

Händer, som ofta utsättas för vatten och annat som fördärvar dem, måste skötas med särskild omsorg. Så t. ex. få de aldrig slarvtvättas, utan tvättningen skall ske omsorgsfullt och likaså torkningen. Helst böra de tvättas i kylslaget eller ljumt vatten och med fet, god tvål. Efter tvättning och torkning böra händerna gnidas in med havremjöl och några droppar citronsaft, tills allt mjölet är ingnivet.

Om era händer äro mycket ömtåliga, kan ni i stället för att tvätta dem med vatten gnida dem rena med några droppar matolja, pudra dem med talkpuder och torka dem på en grov handduk.

Här en salva att ingnida i händerna efter aftontvättningen, varefter rymliga handskar pådragas och får sitta under natten.

1,5 gr. mentol, 2 gr. sasol, 2 gr. matolja och 50 gr. lanolin. — Blandas väl.

N:r 3. Besväras ofta av en blemma på läppen, ett s. k. munsår. Det är mycket misspydande och alltid mycket ovälkommet. Finns något att göra för att undvika det?

Berit.

Först av allt måste ni se till att magen fungerar ordentligt varje dag, varom icke får ni ta in laxermedel eller dricka karlsbadervatten varje morgon några veckor, ½ tesked karlsbadarsalt i ett dricksglas vatten är lagom.

Vid första aning av en blemma på läppen skall ni fukta en liten bit alun och sakta föra över det angräpnade stället, så där en gång i halvtimmen. Det brukar komma blemman att försvinna eller att bli nästan omärklig. Skulle den ha utvecklats sig och gjort läppen svullen, lägger ni på kompresser av blyvatten, som ofta bytas om. Om det gått så långt att det blivit sår, måste ni noga akta att ej skorpan rives av. Smörjning med vaselin påskyndar läkningen.

N:r 4. Mitt hår har blivit torrt

och sprött, särskilt efter sista sommaren har det blivit blackt och färglost. Vet fru Skönhetsdoktorn något medel att få det glansigare och mindre blackt?

20-åring.

Att håret särskilt efter sistlidna sommar blivit sådant ni beskriver det, tyder på att ni gått mycket barhuvad i solen. Håret tål ej så stark solhetta, som var i somras, utan att förlora sin glans och mjukhet. — Sköt det nu på bästa sätt med daglig borstning och tvättning minst en gång i månaden, och underlåt aldrig att efter torkningen ingnida litet pomada i hårbotten. Följande pomada kan ni använda både efter tvättningen och annars en gång i veckan, men gnid endast in därav på själva hårbotten:

Rec. på mörkpomada: 60 gr. oxmarg, 40 gr. söt mandelolja, 4 gr. bergamottolja, 2 gr. citronsens.

Märgen smältes i ett kärl stående i hett vatten och mandeloljan iblandas. Under svalningen röres noga och de andra två ingredienserna tillsätts.

N:r 5. Önskar så gärna själv göra mig ett tandpulver. Vill fru Skönhetsdoktorn vara god lämna mig recept på sådant som är bra?

Vackra händer.

Rec. på tandpulver: 25 gr. pulveriserad violrot, 25 gr. kolsyrad magnesia, 200 gr. fälld krita, 8-10 droppar pepparmyntolja. — De tre första ingredienserna blandas och siktas fint, varefter pepparmyntoljan tillsätts.

N:r 6. Vad är att göra för an-

siktshud som är mycket fet och skinande? frågar Blanka.

Använd av följande toalettvattnet, ungefär en matsked till vanlig mängd tvättvatten:

28 gr. benzoëttinktur, 7 gr. mysktinktur, 14 gr. österländsk ambratinktur, 140 gr. renad sprit, 7½ dcl. rosenvatten.

Sprit och tinkturerna blandas, varpå rosenvattnet tillsättes. Genom användande av detta toalettvatten i tvättvattnet, borttages fettglansen i huden.

Litet puder efter torkningen skadar icke, blott det anbringas väl och diskret.

Fru Skönhetsdoktorn.

FRÅGOR OCH SVAR

En besvärlig snuva.

Fråga: Hur skall jag göra med min näsa, som antagligen genom snytningen har blivit svullen i spetsen. Den har varit så nu över en månad.

Ulla.

Svar: Svullnaden kan ha sin grund i blodöverfyllnad beroende på den snuva som ni antagligen har haft och kanske fortfarande har, och det enda, Ni då har att göra är att vänta, tills den gått över. Eller kan det vara någon inflammation på nässpetsen (vilken i så fall är öm). En dylik inflammation går fortare tillbaks, om Ni applicerar vätvärmande omslag på näsan till natten.

Henry Fords adress.

Fråga: Vore mycket tacksam om någon av Iduns läsare eller Iduns Redaktion kunde ge mig Henry Fords (bilfabrikanten i U. S. A.) adress, jag har förgäves sökt få reda på densamma, vadan intet annat återstår än vända mig till Idun, som brukar kunna besvara alla frågor.

En som frågat mycket.

Svar: Adressen är Mr. Henry Ford, Ford Motor Company, Detroit, Michigan, U. S. A.

Grünwald och föreläsningssällskap.

Fråga: 1) Är Isaac Grünwald av judisk härkomst? 2) Hur skall man gå till väga för att få till stånd en föreläsningssällskap?

X.

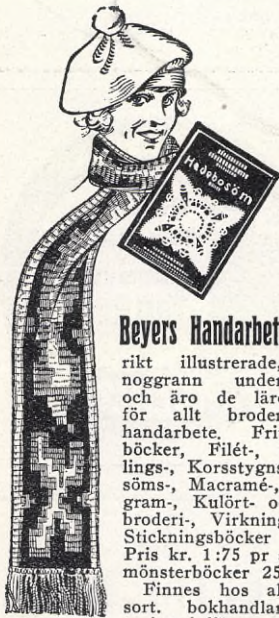
Svar: 1) Ja. 2) När man vill bilda en föreläsningssällskap utlyses ett sammanträde, vid vilket stadgar antagas och en styrelse utses. Styrelsen, som består av 5 personer och väljes för ett kalenderår, utser inom sig ordförande och kassör samt föreståndare för föreläsningssällskapet och utfärdar instruktioner för denna. Styrelsen bör i sin sammansättning representera olika medborgargrupper och åskådningar inom kommunen. Särskilt värdefullt är att där beredes plats för repr. för kommunens bibliotek samt för inom densamma arbetande statsunderstödda studiecirkel. I och för erhållande av kommunalanslag kan man låta kommunalstämman utse ett par representanter i styrelsen, som i så fall lämpligen kan utökas till 7 personer. Medel för föreläsningssällskapet böra erhållas genom medlemsavgifter, genom anslag av kommunalstämman, av industriella inrättningar eller av enskilda personer. Först sedan man på dylikt sätt erhållit en penningssumma motsvarande mer än hälften av beräknade omkostnader, bör man söka statsunderstöd. Nybildade föreläsningssällskap får dock ofta vänta ett eller annat år, innan de få statsanslag eller erhålla ett mindre sådant än det begärda. Ansökan om statsanslag skall ställas till skolöverstyrelsen samt inlämnas till vederbörande länsstyrelse före den 15 juli. Ansökan skall gälla verksamheten under arbetsåret 1 juli—30 juni. Närmare upplysningar kunna erhållas från Folkbildningsförbundets Föreläsningssällskap, Norrlandsgatan 17, Stockholm.

Var få låna utländsk litteratur?

Fråga: Kan Idun ge mig anvisning på något bibliotek där jag kan få låna fransk och engelsk klassisk skönlitteratur? Jag har försökt på K. B. och Pedagogiska biblioteket. Där får man blott låna facklitteratur. På församlingsbiblioteket o. Centralbibliotek ha de nästan bara modern litteratur. Oändligt tacksam för svar är

Kerstin Bokmal.

Svar: På Nobelbiblioteket i Börshuset kan Ni få låna dylik litteratur. Även Stockholms Läsesalong, Arsenalsgatan 1, utlånar fransk och engelsk litteratur.

Beyers Handarbetsböcker

rikt illustrerade, giva noggrann undervisning och äro de lärorikaste för allt broderi och handarbete. Frivolitetsböcker, Filét-, Knypplings-, Korsstygn-, Hålsöms-, Macramé-, Monogram-, Kulört- och Vitbroderi-, Virknings- och Stickningsböcker m. fl. Pris kr. 1.75 pr st. Små mönsterböcker 25 öre. Finnes hos alla väl sort. bokhandlare och tapissieraffärer.

Förlag: A.-B. O. Oehlenschlägers Eftr., Malmö.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Nu utkomna:

Bergslagsmor
(Lydia Hedberg)

Reseminnen
från
U. S. A.

A.-B. SEELIG & Co., STHLM

Trikestickning.

Härmed vill jag fråga någon av Iduns många läsare huru en dam (änka) i 50-årsaldern skall kunna göra sig någon extraförtjänst.

Hade tänkt mig trikestickning eller någon finare agentur lämplig för en dam.

Finns specialkurser i trikestickning och var? Kan maskiner erhållas mot avbetalning? Vart skall jag vända mig för att erhålla någon artikel till försäljning?

Svar: Ja, trikestickning är nog en ganska god idé. Agentur är svårt att föreslå — läs annons-spaltarna därom.

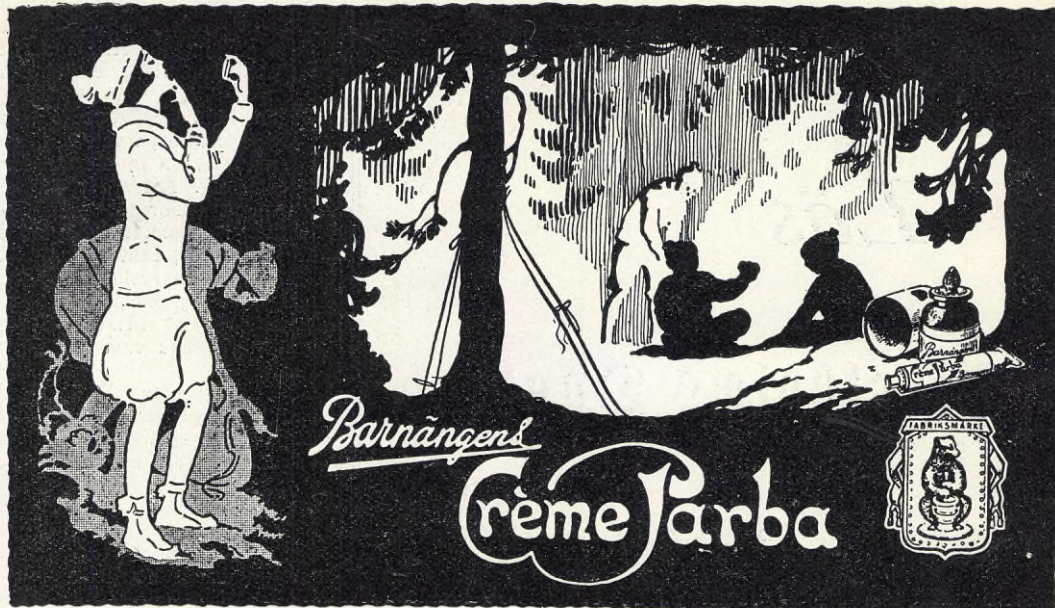
Det finns många stickmaskinsfirmor; Per Perssons väv- och stickmaskiner, Stockholm, äro bekanta och nämnes bland de främsta. Maskiner kunna erhållas mot avbetalning och kurser givas också. Meddela er vidare med firman.

En katthistoria.

En dag, när jag kom till mormor, sade hon: "Nu har Lovisa fått ungar." Mitt hjärta klack till av hänförelse, ty mor hade lovat mig, att när mormors Lovisa fått ungar, då skulle jag få ta hem en. Hunden hemma, Dante kallad efter öronens likhet med renässansskaldens mössflikar, var inte min favorit, då hans förnämsta nöje var att slicka små barn i ansiktet, och det fick man mask i magen av, sade mormor. Men en katt, en egen liten katt, det vore väl livet! Mormors pannkakor blevo med ens ointressanta, jag brann av oro att få komma ut till Lovisa med familj i torvhuset. "Nu får du välja själv", sade mormor. Jag valde och valde om igen, men mitt sexåriga hjärta var gripet av girighetens drakklo, och jag envisades att välja allesammans, alla fem. "Vi ringer till mor och frågar", sade mormor, som aldrig kunde neka själv.

Resultatet av telefoneringen från handelsboden var inte lyckosamt. "Är du tokig, min flicka lilla, inte kan vi ha fem katter och en hund", skrottade mor. "Låt mormor välja ut en åt dig, så får du ta hem den." — "Jamen, jamen, mooor, när jag inte fick ta hem kalven, och den hade jag ändå fått alldeles ensam av fabbro Kalle..." Men inga böner hjälpte. Så fick jag då den som mormor tyckte var sötast av ungarna, en svart med vita framfötter och vit nos, och som verkligen hade nästan likadana ögon som Jim, kalven, som jag inte fått ta hem.

Den kattungen — Tusse — blev den förste i en hel rad av de mest fullkomliga "älsklingar", som förljuvade min barndom och samtidigt ibland sänkte mig i oceaner av smärta, när den hemske herr Andersson sköt dem en efter en, därför att de skrämde hans kycklingar litet grand. Den sista katten fick jag på min fjortonde födelsedag av kronofogdens hushållerska. Den katten var redan vuxen, en halvvild, smal, gulögd kattparia, som inte ville se mig i ögonen. Jag försökte vinna den med joller och mjölk och en död mus, som vi fångat i skafferiet, men den var lika föraktfullt oberörd av mina smekningar som en sjätteklassist. Vi undveko varandra en längre tid, men till slut blev den väpnade neutraliteten för

mycket för mig, och jag beslöt att giva den uppstudsige den agan han gjort sig förtjänt av. Med barnslig energi försökte jag slå honom på ryggen med ett hopp-tåg. Men då brast dammen för kattens samlade hat, och Cicero — så hette han på fars befallning; jag kallade honom dock i smyg för Genoveva, som var ett vackert namn och hade något bevekande i sig — flög som en

Delikat och billig är

AROMA

SMÖRBLANDNING

Pärmar i rött klotband med guldtryck **1925**

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt från

IDUN

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kronor 2.25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Oatine SNOW

Oatine

DET ÄR DEN FRIA ALKALIN I VANLIGA TVÅL, SOM GÖR HUDEN TORR, varjämte smutsen och de klimatiska förhållandena inverka på ANSIKTET. Använd därför ett renande, stimulerande och närmande medel, som OATINE, vars underbara förmåga att bevara huden klar och vacker är enastående. Blott ingnidning och avtorkning är nödvändig och samtidigt skyddas ansiktet. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å kr. 2:50 och kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag: Stockholm Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142.24.

MAIZENA

till Gröt, Pudding, Dessert, Fruktcreme, Bakverk etc.

Läs

Stockholms Dagblad

INNEHÅLLSRIK
UNDERHÅLLANDE
LÄTTLÄST

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 10 28.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Den omtänksamma
Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Tel. Drottningholm 20 och 190

Att

Göteborgs-Postens

upplaga är mer än
dubbelt så stor som
någon annan daglig
morgontidnings i Göte-
borg och västra Sverge

är ett faktum

blixt upp och bet mig i handen. Mera av förskräckelse än av smärta gav jag till ett hemskt illvral, som tillkallade en upprörd moder.

Sedan kom katten bort, utan att jag fick veta på vad sätt, men ett fruktansvärt minne lämnade han efter sig. Efter det där bettet i handen började mina näters livliga drömmar att fyllas av kattdjur, tigrar, fantasikattor och bondkattor i en ryslig mängd. De omringade mig, klöste mig, skrek, jamade och tittade på mig, så att jag ibland vaknade kallvatt av fasa.

För en tid sedan kom jag till Rom. En dag stannade jag av en slump vid Trajanus' Forum. Jag stod där litet slö av värmen och såg på kolonnen i mitten, och plötsligt, när jag sänkte blicken, upptäckte jag där nere i det utgrävda torget min barn- och tidiga ungdoms mardröm i förkroppslig gestalt. Torget vimlade av kattor, själva grästuvorna rörde sig av stora, feta, smidiga, loja, praktfulla kattor, vita, gråa, svarta, spräckliga kattor. Ett kattinferno så verkligt som inte ens mina värsta drömmar kunnat skapa det. Fascinerad, stel stirrade jag dit ned, tills en italiensk kamé-försäljare med ett litet ironiskt skratt kommer fram och förklarar. "Det var en engelsk miss, som bødde i närheten och hade några kattor. Hon donerade en stor summa pengar till föda åt Roms herrelösa kattor. Den födan lägges ut här nere, och se själv..."

Bredvid mig på gatan satt en utmagrad och ganska skabbig hund. Jag bjöd honom en bit choklad, ty han såg på mig med en gammalklok blick, ur vilken talade ett ohöjlt förakt för släktet Felix.
V. S.

LÄSARINNORNAS SPALT

Detta är verkligen första gången jag skriver något till en s. k. diskussionspalt i en tidning. Men nu ville jag gärna ha ett ord med. "En av de många" gjorde mig lite rasande — inte så lite förresten. När "en av de många" säger att Marika Stjernstedts böcker ej lånas mycket", fattade jag det som att han — förlåt det är nog en hon — därmed ville säga, att de ej *läsas* mycket på landsbygden, och mot det vill jag protestera. Det är ju möjligt, för all del, att Marika Stjernstedts böcker ej *läsas* så mycket, de är ju sådana att man köper dem helst.

Jag är själv lantbo och har varit min mesta och bästa tid på landet; och vilken klass jag tillhör förstår var och en, när jag säger att mitt barndomshem var en liten fallfärdig stuga med endast ett beboeligt rum — köket var så dåligt, att det endast kunde användas till vedskjul. Nu sedan någon tid är jag visserligen s. k. proletärkvinna i stan, men står i livlig kontakt med mina vänner på landet både i min hembygd och på andra platser. Och jag vet att de läsa, och läsa gärna Marika Stjernstedt. Jag vet också, att både jag och flera av mina vänner, ur den fattigaste arbetsklassen, om vi skola skaffa oss en bok och valet står emellan någon annan författare och Marika Stjernstedt — vi ha ej råd till mer än en — gladeligen stryka den förra och ta den senare.

Nan.

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Växiö 500 - Örebro 20 63 - Hudiksvall 514
Sundsvall 30 03 - Umeå 141.

Stålräsmadrassen IDEAL

Patenterad.
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.

AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna
stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Arvika: Arvika Nyheter.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Lindesberg: Bergslagens Tidning.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Skelleftebladet.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Nord-Sverige.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Tranås: Tranås Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalle: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotläningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

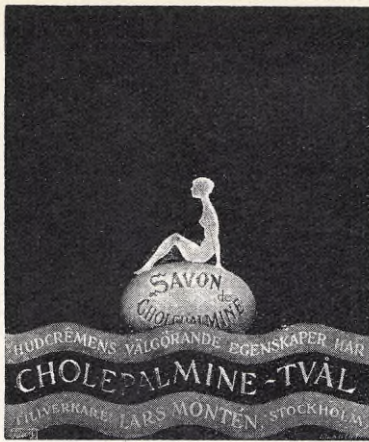
Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östhammar: Östhammars Tidning

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & Co Vävskedsfabrik, Norrköping. Tel. 393, 670.

ÄKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

För den nyfödde.

Varje mor bör pröva den mest praktiska, handsydd Bärmanteln, kr. 5, dessutom Utstyrslar å kr. 8 o. kr. 10 samt Modellkartongen Extra kr. 15. 14 års verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanteras äkta endast på originalburkar. Erh. hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandl.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

Damehotellet

Gammel Mønt 1, KÖPENHAMN.
Kvindeligt Läseforenings Hus.
Låga priser. All komfort.

En människas handtryckning

är hennes bästa visitkort. En mjuk hand är sympatisk, väcker sympati. Alla kunna icke skona sina händer, men alla kunna vårda dem. Säkrast och bäst sker detta genom att i tvättvattnet dessutom använda *Kejsar-Borax*, vars välgörande inverkan på hårda och spruckna händer är ouppnådd. Begär alltid *Kejsar-Borax*, som endast säljes *garanterad ren* i de bekanta röda askarna — *alltså aldrig lös* — med skyddsmärket: knäböjande kvinnogestalt, av *Heinrich Mack Nachf., Ulm a. D.*

Sanitetsbindan

PURISSIMA

slangbinda av kemisk ren bomull med fetvaddsinlägg. Försäljes å apotek och i tekniska affärer.

Tillverkas av
A.-B. ASTRA,
Södertälje.

TVÄTT.

För välgjort arbete, sänd Eder tvätt till
STOCKHOLMS TVÄTTANSTALT.
Telefon Huvudsta 1 09.

BOKNYTT

Sunt Förnufts senaste nummer förbryllade oss en smula, då det hamnade på redaktionsbordet. Den annars så allvarliga, siffer- och tabellidiga tidningen hade fått ett glatt omslag med leende barn och röda bär på och när man bläddrade inuti hittade man både roliga gubbar, visor och verser. Vad är meningen med detta slags "sunt förnuft?"

Jo, något mycket förnuftigt. "Sunt Förnuft", Skattebetalarnas förenings tidning, har till sitt ordinarie december-n:r fogat en särskild tidning för de unga. Man merkt die Absicht men blir inte verstimmt — Sunt Förnufts mening är att sparsamhet inte minst skall plantas in i barnen och gör därför en tidning åt dem, där den goda tendensen serveras på ett trevligt och lättillgängligt sätt av goda och beprövade pennor på barnlitteraturens marker. Vilhelm Nordin, Alice Jeansson, Julia Svedelius och Daga Ydström dikta sagor om sparsamhet i olika former, medan undervisningsrådet Nils Fredriksson och pastor O. Bergfors bistå med råd och råd i uppsatser inspirerade av egna erfarenheter och praktisk verklighet. Vidare finns det en visa av Maja X. med musik av Alice Tegnér och ett muntert bidrag av Knut Stangenberg. Så inte har man sparat på goda bidrag, inte! Men den slösaktigheten är sunt förnuft liksom idén med det lilla barnbladet.

Nya kompositioner. "Lyckan kommer lyckan går" heter en visa av Jacob Nyvall med text av John Boman, utgiven på Svala och Söderlunds förlag. Pris kr. 1:50. Samma förlag har utgivit två valser och en shimmy samtliga med text och musik av Einar Westling. Valserna heta "I vårens ljusa nätter" och "Den första resan, sjömansvals". Shimmys namn är Ti-ju-ti-ju-ti, som lär vara namnet på en mörkhyad prinsessa vid stranden av Nyanza — rimmar på dansa. Både prinsessan med det svåra namnet och de bägge andra danserna kosta per st. kr. 1:80.

Gebers Handelslexikon har i dagarna utkommit med ett dubbelhäfte (8—9) till ett pris av 2 kr. Särskilt beaktansvärda artiklar äro: Kollektivavtal, Kommissionär, Koncessionslagstiftning, Konjunkturväxling, Konkurs med tillhörande artiklar, Konsumtionsförening, Kredit, Köp med flera upplysande artiklar, Lagsökning, Landskommuner, Likvidation, Lotteri m. fl. De hittills utsända häftena ha mottagits synnerligen välvilligt i alla vårt lands handels- och köpmannakretsar. Redaktör för lexikonet är alljämt Revisor Seth Svensson, och för den juridiska avdelningen svarar Jur. D:r Siegfried Matz.

BREVLÅDA

Mångårig prenumerant. Medlemskap i Iduns korrespondensklubb är ej förenat med några utgifter ej heller införandet av korrespondens. Vill ni ge ett frivilligt bidrag till vår fond Födelsedagsgåvan så är det naturligtvis mycket välkommet.

RING

Norr **16 02** eller
Norr **61 47**

och prenumerera på

IDUN 1926

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

Vägen
till hälsa
går genom

SANITOS

Fruktsalt Sanitos

vilket avhjälper dålig ämnesomsättning, magsyra, halsbränna och förebygger ofta uppkomsten av mag- och njurlidanden, blåsten, gikt, reumatismen och nervositet. Sanitos är även en feberstillande och välsmakande läskedryck.

Säljes å apotek, kemikalie- och drogaffärer m. fl. å 2:50 pr. fl.

HENRIKSSONS TEKN. FABRIKS A.B.
ÖREBRO.

EN TIDNING

som man med förtroende kan sätta i händerna på varje medlem i familjen och som innehåller allt vad som kan intressera ung och gammal: senaste dagsnyheter, aktuella artiklar av framstående författare, handels- och sjöfartsunderrättelser, fiske- och fiskindustri, varu- och börsnoteringar, teater, konst och film, sport och idrott, motorsida, underhållande och spännande förströelselektyr, följetong etc. i riklig omväxling är

Göteborgs Morgonpost

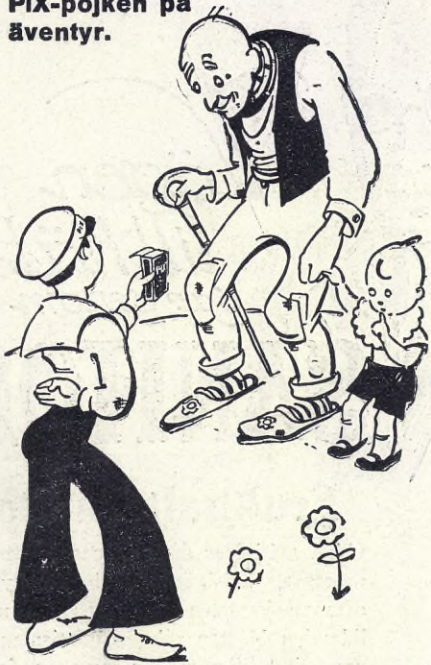
västra Sveriges största och innehållsrikaste morgontidning:

Gratis medföljer varje lördag illustrerade veckotidningen VY och REVY, med sitt rika innehåll av berättelser reseskildringar, jakthistorier, spännande följetong, skämtavdelning, pristävlingar etc.

Prenumerera snarast

så att Ni får tidningen i god tid på nya året!

PIX-pojken på äventyr.

För gammal och ung från öst till väst
PIX är bra - ja - PIX är bäst.

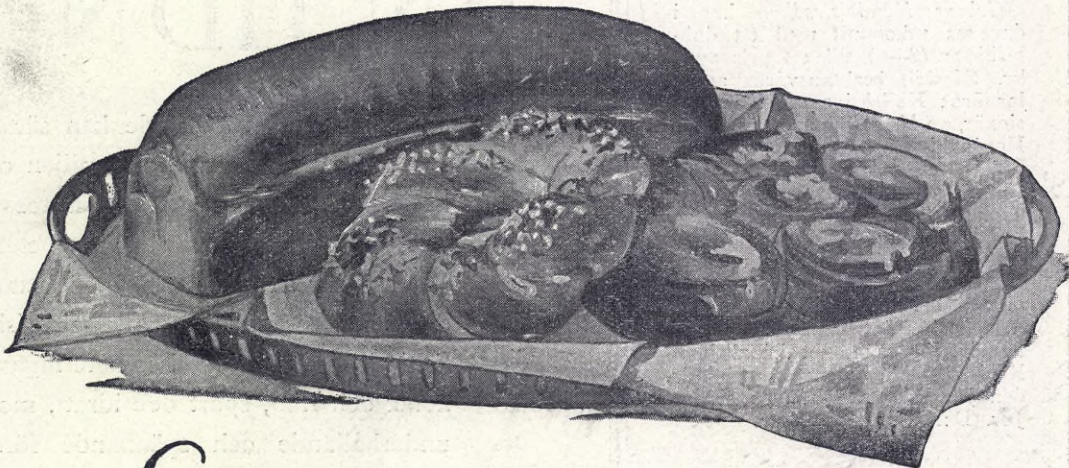

Andersson 11.31

Närande
Billiga och Goda
bli alla rätter
av
Svenska
Macaroner

PROESSDORF

LUNDIN

Tillskriv oss och vi sända Eder gratis och franco omgående vår receptbok.

ett lyckat bak är till glädje för varje husmor. Degen jäser jämn och vacker och resultatet blir alltid tillfredsställande om man använder

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK GRUNDAD 1855

Edun